

Ο ΦΑΝΟΣ

ΤΗΣ

ΜΕΣΟΓΕΙΟΥ.

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

Ἐκδιδόμενον κατὰ μῆνα.

ΕΤΟΣ Α'.

ΦΥΛΛΑΔΙΟΝ Γ.

ΙΟΥΝΙΟΣ.

Αἱ Κυβερνήσεις καὶ οἱ Λαοί.

Ἦ ὁ Αὐτοχθονισμὸς καὶ ὁ Ἐτεροχθονισμὸς. (1)
(συνέχεια)

Ἐνῷ ἡ σειρά τοῦ εἰς τὸ Α. φυλλάδιον περὶ τῆς Πολιτικῆς μεταβολῆς τῆς Ἑλλάδος ἄρθρου μας (τοῦ ὁποίου τὴν συνέχειαν ὑπεσχέθημεν) ἐπροκάλει μετὰ τὴν περὶ τοῦ τρίτου ἄρθρου τοῦ συντάγματος θεωρίαν, τὸ περὶ αὐτοχθόνων καὶ ἑτεροχθόνων πολυθρήλυτον Β'. ψήφισμα τῆς ἔθνοςυνελεύσεως, καὶ ἐπομένως κατεγινόμεθα ν' ἀνατρέξωμεν εἰς τὰς ἀρχαὶς αἰτίνας ὑπηγόρευσαν τὸ κατὰ τῶν λεγομένων ἑτεροχθόνων τοιοῦτον μέτρον, καὶ νὰ συμβιβάσωμεν, εἰ δυνατόν, τὰς φαινομένας ἀντιφάσεις μεταξὺ τοῦ ἐμπεριεχομένου εἰς τὸ περὶ ἰσότητος τῶν Πολιτῶν τρίτον ἄρθρον τοῦ συντάγματος καὶ τοῦ ὑπὸ ἡμερομηνίαν 15 Μαΐου 1835 περὶ ἰθαγενείας τῶν Ἑλλήνων νόμου, καὶ τοῦ ῥηθέντος ψηφίσματος, ἔχοντος ἰσχὴν ὡς νὰ ἐμπεριείχето αὐτολεξεί εἰς τὸ Σύν-

(1) Ἐλίπε τὸ Α. φυλλ. τοῦ Φανοῦ τῶν Μεσογείων,

ταγμα (κατὰ τὴν ῥητὴν ἔκφρασιν τῆς ἰδίας ἔθνοςυνελεύσεως) αἰφνης προκύπτει καὶ τετάρτη τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου τροπολογία, ἡ ὑπὸ ἡμερομηνίαν 27 Ἀπριλίου Ε. Ε. πρὸς τοὺς Ἕλληνας ἐγκύκλιος τῆς ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Β. Γραμματείας τῆς ἐπικρατείας.

Διὰ νὰ εὐκολύνωμεν δὲ τοὺς ἀναγνώστας μας εἰς τὴν σειρὰν τῶν συμπερασμῶν τοὺς ὁποίους θέλομεν ἐκθέσειν ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου, ἐνομίσαμεν κατάλληλον νὰ προτάξωμεν προηγουμένως ἐνταῦθα τὸ ἀπαράλλακτον κείμενον τοῦ τρίτου Ἄρθρου τοῦ Συντάγματος, τοῦ περὶ Ἰθαγενείας τῶν Ἑλλήνων νόμου, καὶ τοῦ περὶ αὐτοχθίνων ψηφίσματος, καὶ τὴν ῥηθεῖσαν πρὸς τοὺς Ἕλληνας ἐσχάτην ἐγκύκλιον τῆς ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Γραμματείας, καὶ μετὰ ταῦτα νὰ προχωρήσωμεν εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ προκειμένου.

Ἄρθρον γ^{ον}. τοῦ Συντάγματος τῆς Ἑλλάδος

Περὶ τοῦ Δημοσίου δικαίου τῶν Ἑλλήνων.

Ἄρθ. 3. Οἱ Ἕλληνες εἶναι ἴσοι ἐνώπιον τοῦ νόμου καὶ συνεισφέρουσιν ἀδιακρίτως εἰς τὰ δημόσια βάρη ἀναλόγως τῆς περιουσίας των· μόνοι δὲ οἱ πολῖται Ἕλληνες εἶναι δεκτοὶ εἰς τὰ δημόσια ἐπαγγέλματα.

Πολῖται εἶναι ὅσοι ἀπέκτησαν ἢ ἀποκτήσωσι τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ Πολίτου κατὰ τοὺς νόμους τοῦ Κράτους.

Ὁ περὶ Ἰθαγενείας Νόμος ἐκ τοῦ Β.

Διατάγματος, 15 Μαΐου 1835.

1. Ὡς Ἕλληνες θεωροῦνται, α. ἅπαντες οἱ ἐντὸς τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος γεννηθέντες, ἂν κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς γεννήσεώς των οἱ γονεῖς των εἶχον τὸ δικαίωμα τῆς Ἰθαγενείας·— β. Ἄ-

παντες οἱ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν μέχρι τοῦδε νόμων τὸ δικαίωμα τῆς Ἑλληνικῆς Ἰθαγενείας κεκτημένοι·— γ. Οἱ τοῦλάχιστον διετίαν ὑπὲρ τῆς Ἑλληνικῆς ἀνεξαρτησίας ὑπερμαχῆσαντες φιλέλληνες. — δ. Ἄπαντες οἱ κατὰ τὸ ἀπὸ 16 Ἰουνίου 1830 πρωτόκολλον τὸ δικαίωμα τῆς μεταναστεύσεως ἔχοντες, καὶ συμμορφωθέντες μὲ τοὺς ἐν αὐτῷ διαγεγραμμένους ὅρους. — ε. Ἄπαντες οἱ διὰ πολιτογραφήσεως τὸ δικαίωμα τῆς Ἰθαγενείας προσκτησόμενοι.

Ψήφισμα β^{ον}.

Ἡ τῆς Τρίτης Σεπτεμβρίου ἐν Ἀθήναις τῶν Ἑλλήνων Ἐθνικὴ Συνέλευσις.

Ἡ Κυβέρνησις ὀφείλει ἀμέσως μετὰ τὴν δημοσλευσιν τοῦ Συντάγματος νὰ σχηματίσῃ τὸ προσωπικὸν τῆς δημοσίου ὑπηρεσίας, διορίζουσα ἐκ τῶν ὑπαγομένων εἰς τὰς ἐξῆς κατηγορίας.

α. Τοὺς αὐτόχθονας κατοίκους τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπικρατείας καὶ τοὺς μέχρι τέλους τοῦ 1827 ἀγωνισθέντας ἐν αὐτῇ, ἢ ἐλθόντας καὶ διαμείναντας μέχρι τοῦ αὐτοῦ ἔτους. Πρὸς δὲ καὶ τοὺς λαβόντας στρατιωτικῶς καὶ ἀποδεδειγμένως μέρος καὶ εἰς τὰς μεταταῦτα, ἢτοι μέχρι τοῦ 1829 κατὰ ξηρὰν καὶ θάλασσαν γενομένας κατὰ τῶν ἐχθρῶν μάχας.

β. Τοὺς μεταναστεύσαντας κατοίκους καὶ τοὺς ἀγωνιστὰς τῶν μερῶν τῆς στερεᾶς καὶ τῶν νήσων, τῶν λαβόντων τὰ ὄπλα εἰς τὸν ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνα, ἐλθόντας μέχρι τοῦ 1837, καὶ ἐγκατασταθέντας οἰκογενικῶς εἰς ἕνα τῶν δήμων τοῦ βασιλείου, καὶ τὰ τέκνα ὄλων τῶν εἰς τὰς ἀνωτέρω κατηγορίας ὑπαγομένων.

γ. Τοὺς μὴ ἐμπεριλαμβανομένους εἰς τοὺς ἀνωτέρω δύο παραγράφους ἢ Κυβέρνησις ὀφείλει νὰ μὴ διατηρήσῃ, οὐδὲ νὰ διορίσῃ εἰς τὰς θέσεις τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας, εἰμὴ τοὺς μὲν ἐλθόντας καὶ ἐγκατασταθέντας εἰς τὴν Ἑλλάδα μετὰ τὸ

τέλος τοῦ 1827 μέχρι τέλους τοῦ 1832 μετὰ δύο ἔτη ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ Συντάγματος· τοὺς δὲ μετὰ τὸ τέλος τοῦ 1832 μέχρι τοῦ τέλους τοῦ 1837 μετὰ τρία ἔτη, καὶ τοὺς μετὰ τὸ τέλος τοῦ 1837 μέχρι τέλους τοῦ 1843 μετὰ τέσσαρα ἔτη.

Δὲν ὑπάγονται εἰς τὰς ἀνωτέρω κατηγορίας γενικῶς ὁ στρατὸς τῆς ξηρᾶς καὶ τῆς θαλάσσης, οἱ ἐκτὸς τοῦ κράτους διοριζόμενοι εἰς διερμηνευτικὰς καὶ προξενικὰς θέσεις, τὰς ὁποίας ὁ τοῦ ἀγῶνος Ἕλλην δὲν δύναται ν' ἀναπληρώσῃ, καὶ οἱ Καθηγηταὶ καὶ Διδάσκαλοι τῶν ἐκπαιδευτικῶν καταστημάτων καὶ τῶν ὠραίων τεχνῶν ὡς πρὸς τὰς εἰδικὰς θέσεις των.

δ'. Τὸ παρὸν ψήφισμα ἰσχύει ὡς ἐὰν ἦτο καταχωρημένον αὐτολεξεῖ εἰς τὸ Σύνταγμα, καὶ ἡ παράθεσις αὐτοῦ ἐκ μέρους τοῦ Ὑπουργείου, θεωρεῖται ὡς παράθεσις τῶν ὄρων τοῦ Συντάγματος.

Τὸ ἐπὶ τοῦ Βασιλικοῦ Οἴκου καὶ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργεῖον.

Πρὸς τοὺς Προξένους τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος.

Μαθοῦσα ἡ Βασιλικὴ Κυβέρνησις πολλαχόθεν ὅτι τὸ περὶ τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας Β. ψήφισμα τῆς Ἐθνικῆς Συνελεύσεως ἔκαμιν ἐκτὸς τῆς Ἑλλάδος κακὴν ἐντύπωσιν, σπεύδει νὰ σᾶς ἐξηγήσῃ ἐν συντόμῳ τὰ αἷτια τὰ ὁποῖα τὸ ἐπροκάλεσαν, καὶ νὰ στήσῃ τὴν προσοχὴν σας ἐπὶ τοῦ γενικοῦ πνεύματος τῆς Ἐθνικῆς συνελεύσεως ὡς πρὸς τὰ ἀφορῶντα τοὺς μὴ αὐτόχθονας, τοὺς μὴ ἀγωνιστάς, καὶ τοὺς μὴ ἐντὸς τοῦ ὠρισμένου χρόνου μεταναστεύσαντας.

Κινεῖται δὲ εἰς τοῦτο διότι ἐλέπει, ὅτι παρεξηγηθεῖσα ἡ ἀληθὴς διάθεσις τῆς Συνελεύσεως, δύναται καὶ ψυχρότητά τινα διαρκῆ μεταξὺ ἀδελφῶν νὰ φέρῃ, καὶ τὴν φιλοτιμίαν πολλῶν νὰ πειράξῃ.

Ὡς πρὸς τὰ αἷτια τὰ ὁποῖα ἐπροκάλεσαν τὸ ψήφισμα τοῦτο, ἀναντιρρήτων εἶναι ὅτι πρὸ τῆς τελευταίας μεταβολῆς πολλοὶ μὴ ἔχοντες δικαιώματα κατέλαβον θέσεις, καὶ πολλοὶ ἔχοντες δικαιώματα παρημελήθησαν. Τοιαύτην ἀδικίαν θέλουσά νὰ θεραπεύσῃ ἡ Συνέλευσις, ὠρμήθη εἰς τὴν Σύνταξιν τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος ψηφίσματος. Παρεδέχθη δὲ τὸν τύπον τοῦτον, διότι τὸν ἐθεώρουν ὡς τὸν ἐντονώτερον καὶ συντελεστικώτερον εἰς τὸν σκοπὸν τῆς. Ὅφειλομεν δὲ νὰ παρατηρήσωμεν ὅτι ἡ Συνέλευσις ἐδειξεν εὐνοϊκὴν διάθεσιν πρὸς ὅλους ἀνεξαιρέτως τοὺς Ἕλληνας, καὶ ἀπόδειξις τούτου εἶναι αἱ ἀκόλουθοι δύο πράξεις τῆς.

Ἡ μία τῶν δύο πράξεων τῆς εἶναι τὸ τρίτον ἄρθρον τοῦ Συντάγματος, λέγον.

α Πολῖται Ἕλληνες εἶναι, ὅσοι ἀπέκτησαν ἢ ἀποκτήσωσι τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ Πολίτου κατὰ τοὺς νόμους τοῦ Κράτους. »

Δι' αὐτῆς τῆς πράξεως ψευδεῖς καταφαίνονται οἱ διαδοθέντες λόγοι ὅτι οἱ μὴ αὐτόχθονες, οἱ μὴ ἀγωνισταὶ καὶ οἱ μὴ μεταναστεύσαντες ἐντὸς τῆς ὀρισθείσης περιόδου δὲν θεωροῦνται ὡς πολῖται Ἕλληνες, οὐδὲ ἡ προσωρινὴ περὶ ὑπουργημάτων διάταξις τοῦ ψηφίσματος, ἐπ' ὠφελείᾳ μόνον τῶν αὐτοχθόνων, τῶν ἀγωνιστῶν καὶ τῶν μεταναστατῶν, ἀφαιρεῖ οὐδὲν τῶν πολιτικῶν δικαιωμάτων τοῦ μὴ εἰς τὰς τρεῖς ταύτας τάξεις ὑπαγομένου πολίτου.

Ἀπὸ τὸ ἴδιον πνεῦμα πρὸς ὅλους ἀνεξαιρέτως τοὺς Ἕλληνας ὀρμωμένη ἡ Συνέλευσις ἔδωκεν ἄλλο τρανώτερον δεῖγμα τῆς ἀγάπης τῆς πρὸς τοὺς ἐντὸς τῆς Ἑλλάδος ἢ ἡ ἐγκαταστημένους καὶ μὴ ὑπαγομένους εἰς τοὺς εἰρημένους ἐξαιρετικούς ὄρους, καὶ τῆς εἰλικρινοῦς ἐπιθυμίας τῆς τοῦ νὰ ἴδῃ ἐντὸς τοῦ Βασιλείου καὶ τοὺς ἐκτὸς διατρίβοντας. Τὸ δεῖγμα τοῦτο εἶναι τὸ 5 ἐδάφιον τοῦ 27 ἄρθρου τοῦ περὶ ἐκλογῆς τῶν Βουλευτῶν Νόμου, δυνάμει τοῦ ὁποίου ἐκλεξιμος ὡς βουλευτῆς εἶναι ὁ ἐξ ἔτη κατοικήσας ἐντὸς τῆς Ἑλλάδος, ἐξ ὧν τὰ τρία ἐντὸς τῆς ἐπαρχίας,

ἥτις τὴν ἐκλέγει, καὶ ἀποκτῆσας ἐν αὐτῇ ἀκίνητα κτήματα ἀξίας 10,000 δραχμῶν.

Παρατηρεῖτε, κύριε, ὅτι οἱ περὶ ἐκλεξιμοῦ βουλευτοῦ ὄροι, ὃ ἐστὶν, οἱ περὶ ἀπολαύσεως τοῦ Ἵπερτάτου δικαίωματος, εἶναι συγκαταβατικώτεροι τῶν τοιαύτης φύσεως ὄρων ὅλων τῶν ἄλλων ἔθνων, καὶ αὐτῶν τῶν δημοκρατουμένων, καὶ δύναται μόνοι νὰ ἐξαλείψωσι τὴν ἀδίκως γεννηθεῖσαν κακὴν ἐντύπωσιν ἕνεκα τῆς ἰδιαιτέρας φύσεως τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος ψήφισματος, ἢ μάλ-
λον εἰπεῖν τῆς παρεξηγήσεως αὐτοῦ.

Ἀναγκαῖον ἔκρινα νὰ ἐκθέσω τ' ἀνωτέρω πρὸς φωτισμὸν ὑμῶν τῶν ἰδίων καὶ τῶν ἐντὸς τῆς περιφερείας σας Ἑλλήνων, πρὸς τοὺς ὁποίους σὰς παραγγέλλω νὰ κοινοποιήσητε τὴν παρούσάν ἐἰς ἀποφυγὴν πάσης παρεξηγήσεως.

ἐν Ἀθήναις τὴν 27 Ἀπριλίου 1844.

Ὁ Ἵπουργός Σ. Τρικούπης

Ἐκ τῶν προεκτεθέντων ἐξάγεται ἐναργῶς ἅ. ὅτι τὸ τρίτον ἄρθρον τοῦ Συντάγματος παραδέχεται ἴσους ἐνώπιον τῶν νόμων, ἐπίσης φορολογουμένους, καὶ ἐπίσης δεκτοὺς εἰς τὰ δημόσια ὑπουργήματα ὅσους ἀπέκτησαν τὸ δικαίωμα τοῦ Ἑλληνος Πολίτου, κατὰ τοὺς νόμους τοῦ Κράτους ἀνεξαιρέτως· δηλαδὴ χαρακτηρίζει τοὺς Ἑλληνας διὰ δύο δικαιωμάτων τῆς ἐνώπιον τῶν νόμων ἰσότητος, καὶ τῆς εἰς τὰ ὑπουργήματα παραδοχῆς, καὶ μιᾶς ὑποχρεώσεως τῆς φορολογίας.

β'. Ὅτι ὁ περὶ ἰθαγενείας νόμος προσδιορίζει τοὺς ἔχοντας τὸ δικαίωμα τοῦ πολίτου συμπεριλαμβάνων καὶ τοὺς διὰ πολιτογραφήσεως μόνον προσκτησαμένους αὐτό.

γ'. Ὅτι τὸ β'. ψήφισμα τῆς ἐθνοσυνελεύσεως διαιρεῖ τοὺς Ἑλληνας, εἰς Ἑλληνας ἔχοντας τὸ δικαίωμα εἰς τὰ δημόσια ὑπουργήματα, καὶ Ἑλληνας μὴ ἔχοντας τὸ δικαίωμα τοῦτο, εἰμὴ μετὰ ῥητὸν χρόνον· δηλαδὴ τὸ ψήφισμα τοῦτο ἀφαίρει

ἄπὸ τοὺς τῆς δευτέρας κατηγορίας Ἑλληνας τὸ πραγματικώτερον τῶν τριῶν χαρακτηριστικῶν τοῦ Ἑλλήνος, τὴν εἰς τὰ δημόσια ὑπουργήματα παραδοχὴν, κολλοῶναι τὸ ἄλλο τὴν ἐνώπιον τῶν νόμων ἰσότητα, καὶ δὲν τοὺς ἀφίνει εἰ μὴ τὴν ὑποχρέωσιν τῆς φορολογίας, καὶ ἐπομένως τὸ β'. ψήφισμα τῆς ἐθνοσυνελεύσεως φαίνεται ὅτι ἀντιφάσκει καὶ ἀναιρεῖ τὰς οὐσιώδεις ἀρχὰς τοῦ Ἄρθρου 3 τοῦ Συντάγματος καὶ τοῦ περὶ ἰθαγενείας νόμου.

Χωρὶς δὲ νὰ ἐπεμβῶμεν εἰς τὴν λεπτομερῆ ἀνάλυσιν καὶ τὸ πνεῦμα τὸ ὑπαγορευσάν τὴν προεκτεθεῖσαν ἐγκύκλιον τῆς ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Γραμματείας, χωρὶς νὰ παρατηρήσωμεν ὅτι τόσον τὸ τρίτον Ἄρθρον τοῦ Συντάγματος, καὶ ὁ περὶ ἰθαγενείας νόμος, ὅσον καὶ τὸ δεύτερον ψήφισμα τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως ἔχοντα ὅλην τὴν εἰς τοιαῦτα διατακτικὰ ἔγγραφα ἀπαιτουμένην σαφήνειαν, δὲν ἔχρηζον οὐδεμιᾶς ἐπεξηγήσεως ἢ σχολείων ἐκ μέρους τῆς ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Γραμματείας, ὡς ἰκανῶς αὐτεξήγητα καὶ μὴ δυνάμενα οὐδῶως νὰ παρεξηγηθῶσιν, χωρὶς νὰ δεῖξωμεν ὅτι ἡ ῥηθεῖσα ἐγκύκλιος, ἐνῶ λέγει εἰς τὴν ἀρχὴν ὅτι ἔχει σκοπὸν νὰ ἐξηγήσῃ τὰ αἷτια, τὰ ὁποῖα ἐπροκάλεσαν τὸ β'. ψήφισμα τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως, διὰ νὰ ἐξαλείψῃ τὴν κακὴν ἐντύπωσιν τὴν ὁποίαν ἡ ἀνάγνωσις του ἔκαμεν εἰς τοὺς ἐκτὸς Ἑλληνας, περὶ μὲν τούτου δὲν δίδει εἰ μὴ γενικὸν τινα λόγον, καὶ ἴσως ἀνάρμοστον ὡς πρὸς τὴν ψήφισασαν Ἀρχὴν, ὡς ἀσυμβίβαστον μὲ τὰς ἀρχὰς τοῦ δικαίου, παρενεῖρει δὲ παραμυθίας χάριν, καὶ ὡς ἐνδειξὴν ἀγάπης τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως πρὸς τοὺς ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τοῦ Κράτους Ἑλληνας, τὸ 5 ἐδάφιον τοῦ 27 Ἄρθρου τοῦ περὶ ἐκλογῆς τῶν βουλευτῶν νόμου, χωρὶς νὰ ὑπενθυμίσωμεν εἰς τὸν μεγαλόνονον ὑπουργὸν ὅτι ἡ ὑπεράσπισις προφανῶς ἀδικαιολογήτου πράξεως ἐρεθίζει τὴν κατὰ τοῦ πράξαντος κατακραυγὴν, ἐνῶ δὲν βοηθεῖ ποσῶς τὴν κατηγορουμένην πράξιν, χωρὶς νὰ ἐπαναλάβωμεν καὶ ἡμεῖς τὴν ὀρθὴν περ

τῆς ἐγκυκλίου ταύτης κρίσιν τῆς ἐφημερίδος ἡ Ἑλπίς, ὅτι δηλαδή ἡ δύνατο αὕτη νὰ ᾔναι εἰλικρινεστέρα, περιοριζόμεθα μόνον εἰς τὸ νὰ εἴπωμεν εὐσεβάτως καὶ μὲ δυσαρέσκειάν μας πρὸς τὴν ἐπὶ τῶν Ἑξωτερικῶν Β. Γραμματείαν. ὅτι κατὰ πετρῶν ἔσπειρεν, ἐπειδὴ ἡ ῥηθεῖσα ἐγκύκλιος δὲν ἔκαμεν, οὔτε ἠδύνατο νὰ κάμῃ τὸ ἐλπιζόμενον ἀποτελέσμα εἰς τὰ πνεύματα τῶν ἔξω τοῦ κράτους Ἑλλήνων· ἀλήθεια τὴν ὁποίαν προμαντεύσασα, φαίνεται, καὶ ἡ ἐν Κωνσταντινουπόλει Β. Ἑλληνικῆ Πρεσβεία, ὡς δυνάμεν ἕκ τῆς θέσεώς της νὰ κρίνῃ ἀσφαλεστέρως περὶ τῆς διαθέσεως τῶν ἔξω τοῦ Κράτους Ἑλλήνων, καὶ δὲν ἐφρόντισε νὰ κοινοποιήσῃ τὴν ῥηθεῖσαν ἐγκύκλιον πρὸς τοὺς ἐντὸς τῆς περιφερείας της Ἑλλήνας κατὰ τὴν ἐν αὐτῇ ῥητὴν παραγγελίαν, ὡς ὄχι μόνον περιττὴν, ἀλλὰ καὶ δυνάμεν νὰ ἐπιφέρῃ δυσαρεστότερα ἀποτελέσματα. Ἄλλ' ἐπὶ τὸ προκειμένον ἐπανέλθωμεν. Τρία σπουδαῖα καὶ οὐσιώδη ζητήματα προκύπτουσιν ἐκ τῆς προκειμένης ὑποθέσεως.

Α'. Εἶχε τὸ δικαίωμα ἡ Ἐθνοσυνέλευσις νὰ ἐξαιρέσῃ τοῦ γενικοῦ δικαϊώματος τῆς δημοσίου ὑπηρεσίας μερίδα τινὰ τῶν Ἑλλήνων, ἐναντίον τοῦ περὶ Ἰθαγενείας νόμου, καὶ ῥητοῦ ἀρθρου τοῦ Συντάγματος;

Β'. Ποῖα τὰ αἰτία τὰ ὑπαγορεύσαντα τὸ τοιοῦτον μέτρον τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως;

Γ'. Εἶχον τὸ δικαίωμα οἱ ἀποβληθέντες τῶν δημοσίων ὑπουργημάτων Ἕλληνες νὰ διασύρῃσι διὰ τοῦτο πρὸς τὸν ἔξω κόσμον τὴν τιμὴν τοῦ ἔθνους, καὶ τὴν ἀξιοπρέπειαν τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως;

Ὡς πρὸς τὸ πρῶτον ζήτημα παρατηροῦμεν ὅτι ἀφοῦ ἡ Ἐθνοσυνέλευσις ἐξησφάλισε τὰ νόμιμα δικαίωματα τῶν Ἑλλήνων διὰ τῆς καθιερώσεως τοῦ Συντάγματος, ἀφοῦ παρέλαβε παρὰ τῆς προκατόχου ἀρχῆς τὰς ἡνίας τῆς Κυβερνήσεως, καὶ τὰς παρέδωκεν εἰς ἱπουργοὺς ὑπευθύνους καὶ τῆς ἐκλογῆς της, διαγρά-

ψασα συγχρόνως τόσον τὰ χρέη καὶ καθήκοντα τούτων, ὅσον καὶ ὄλων τῶν λοιπῶν ὑπαλλήλων τῆς ὑπηρεσίας, καὶ ἐνισχύσασα τὴν ἐνέργειαν καὶ ἐφαρμογὴν τῶν ὑπαρχόντων νόμων τοῦ Κράτους, ἡ Ἐθνοσυνέλευσις, ἐπαναλαμβάνομεν, ὑπεύθυνος ἀπέναντι καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους μερικῶς, καὶ ὄλου τοῦ κόσμου γενικῶς διὰ μόνον τὸ ἐνεστὸς καὶ τὸ μέλλον, δὲν ὄφειλε νὰ ἀνακινήσῃ τὸν δυσώδη ἀνάγκρον τῶν λυπηρῶν ἀναμνήσεων τοῦ παρελθόντος, ἀναμνήσεις τὰς ὁποίας ἡ μεγαλοφυχία τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους ἐδειξεν εὐθὺς ἐκ τῆς πρώτης στιγμῆς τῆς πολιτικῆς μεταβολῆς του, ὅτι θέλει νὰ κατακαλύψῃ ὑπὸ τὴν πέτραν αἰώνιου λήθης, καὶ δι' ὀπισθοεργητικῆς ἀσυγχωρήτου ἐφαρμογῆς νὰ ἐνδύσῃ ἀλλοκότως καὶ φαντασμαγορικῶς πῶς τὸ παρελθὸν καὶ τὸ μέλλον, καὶ οὕτω ν' ἀναόριπισῃ τὴν ἐπικαίουσαν φλόγα τῶν ἀγριωτέρων παθῶν εἰς τὰ πάσχοντα σπλάγχνα τῶν δυστυχῶν Ἑλλήνων.

Ἡ Ἐθνοσυνέλευσις ἀντεπροσώπευε τὸ ἔθνος· ἔργον ταύτης ἦτο τὸ νὰ διαγράψῃ τοὺς ὅρους τοῦ μεταξὺ τοῦ Βασιλέως καὶ τοῦ ἔθνους πολιτικοῦ συναλλάγματος, καὶ νὰ κανονίσῃ τὰ δικαίωματα τῶν πολιτῶν· διὰ δὲ τῆς παραδοχῆς τοῦ τρίτου ἀρθρου τοῦ Συντάγματος καθιέρωσε τὴν ἀρχὴν ὅτι ὄλοι οἱ πολῖται εἶναι δεκτοὶ εἰς τὰ δημόσια ὑπουργήματα, καὶ ἐπεκύρωσε τὸν περὶ Ἰθαγενείας νόμον τοῦ 1835, καὶ ἐπομένως δὲν ἠδύνατο ποτὲ ἀντιρᾶσκουσα ἅπαξ εἰς τὰ παρ' αὐτῆς νενομοθετημένα, νὰ ψηφίσῃ ἐξαιρέσεις περὶ μιᾶς μερίδος πολιτῶν, ἧτις μολονότι τὴν ἐνεπιστεύθη τὴν τακτοποίησιν τῶν δικαιωμάτων της, ἀλλ' εἰς τὴν ἐντολὴν ταύτην ὑπῆρχε βέβαια συνυπακουόμενον ὅτι δὲν τὴν ἔδωκε καὶ τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ τοὺς ἀποκλήρῃ ἀπὸ τοῦ δικαίωμα τῆς Ἰθαγενείας καὶ νὰ τοὺς ἐπαναγάγῃ εἰς ἐναρξιν νέων προθεσμῶν χρόνου, νέων ὑποχρεώσεων, διὰ ν' ἀποκτήσωσι δικαίωμα, τὸ ὁποῖον ἅπαξ οἱ Ἑλληνικοὶ νόμοι τοὺς ἐχορήγησαν, καὶ τὸ Σύνταγμα ῥητῶς καθιέρωσεν.

Οὐδὲ μᾶς φαίνεται κατάλληλος πρὸς δικαιολογίαν τῆς πράξεως ἢ ὑπὸ τῆς προεκτεθείσης ἐγκυκλίου τῆς Γραμματείας ἀναφερομένη αἰτία τῆς προκαλέσεως τοῦ ῥηθέντος ψηφίσματος, τὸ ὅτι δηλαδή ἐπὶ Βαυαροκρατείας πολλοὶ μὴ ἔχοντες δικαιώματα κατέλαβον θέσεις, πολλοὶ δὲ ἔχοντες δικαιώματα παρημελήθησαν. Τοιαύτην δὲ ἀδικίαν θέλουσα νὰ θεραπεύσῃ ἡ Συνέλευσις, ὠρμήθη εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος ψηφίσματος.

Διότι ἡ περίστασις αὕτη, ἂν καὶ ἀληθὴς αὕτη καθ' ἑαυτήν, δὲν εἶναι ὅμως οὔτε ἠδύνατο νὰ ᾔναι νόμιμος αἰτία γενικοῦ τινος μέτρου καθ' ὄλοκληρον πολυαριθμου μερίδος πολιτῶν, ἐπειδὴ δὲν ἦτο δίκαιον νὰ καθ' ὀβληθῶσιν ὑπὸ τὴν ἀτιμωτικὴν ταύτην ποινὴν διακεκριμένοι ἄνδρες, ὑπηρετήσαντες τὴν πατρίδα πιστῶς, εὐκρινῶς καὶ μετὰ ζήλου, καὶ τῶν ὁποίων τὰ φῶτα ἐχρησίμευσαν εἰς τὴν Ἑλλάδα, διὰ μόνον τὸν παράλογον λόγον, τοῦ ὅτι πολλοὶ συμπολιταὶ τῶν εἰσπηδήσαντες ἀνάξιος εἰς τὰς δημοσίους θέσεις ἔκαμαν τὰς μεγαλητέρας καταχρήσεις· οἱ νόμοι μάλιστα τῶν πεπολισμένων Ἑθνῶν βασιζόμενοι εἰς ἀρχὰς φιλανθρωποτέρας καὶ λογικωτέρας, παραδέχονται μᾶλλον τὴν ἀβάωσιν ἑκατὸν κακούργων ἢ τὴν ἀδικὸν καταδίκην ἐνὸς ἀθώου.

Τὸ δίκαιωμα λοιπὸν τῶν τοιούτων ἀνδρῶν δὲν ἠδύνατο ἢ ἔθνοςυνέλευσις νὰ κολλοβώσῃ ἐπὶ τῇ ἀπλῇ πρόφασει τοῦ γενικοῦ μέτρου· τὰ τοιαῦτα δικαιώματα εἶναι τόσον ἱερὰ ὅσον ἀπαντῶνται σπανίως, καὶ ἡ ἔθνοςυνέλευσις μὴ λαβοῦσα αὐτὰ ὑπ' ὄψιν ἐσμί-κρυνεν εἰς τὰ ὄμματα τοῦ Ἑλληνικοῦ Κόσμου τὸ σέβας τὸ ὁποῖον οἱ ἄνθρωποι χρεωστοῦσι πρὸς τὸν πιστῶς ὑπηρετοῦντα τὴν πατρίδα ἐνάρετον πολίτην.

Τὸ δὲ παραδοξότερον καὶ λυπηρότερον εἶναι τὸ ὅτι οἱ ὑποκινήσαντες ταύτην τὴν χορδὴν ἐπὶ σκοπῶ τοῦ ν' ἀντικαταστήσωσιν εἰς τὰς δημοσίους θέσεις ἰθαγενεῖς πολίτας ἔχοντας ἀμέσους σχέσεις μετὰ τῶν συμφερόντων τοῦ τόπου, ἀντὶ νὰ κατορθώσωσι τοὺς σκοποὺς των διὰ τῆς ἀλλαγῆς ταύτης τοῦ προσώ-

πικοῦ, προμηθεύοντας εἰς ἀνθρώπους τῆς ἐμπιστοσύνης των τὰς ἐπὶ τῆς ἀποβολῆς τῶν νεήλυδων μενούσας κενὰς θέσεις, ἐχορήγησαν εἰς τὸ σημερινὸν Ἰπουργεῖον τὸ ὁποῖόν ἀντιπολιτεύονται, μέσῃ ὑποστηρίξεως, μέσα παντοδυναμίας· διότι αἱ χηρέουσαι αὐταὶ θέσεις ἐχρησίμευσαν εἰς τὴν ἐνεσῶσαν Κυβέρνησιν ὡς ἀμοιβὰι πρὸς τοὺς παλαιούς φίλους τῆς, ἢ ἐνδείξεις εὐνοίας πρὸς τοὺς νέους αὐτῆς προσηλύτους, ἢ τέλος ὡς ὄργανα τῶν κατὰ τῆς ἀντιπολιτεύσεως ἐνεργειῶν καὶ τῶν πολιτικῶν σκοπῶν τοῦ Ἰπουργείου. Μικρὰ παρατήρησις ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἀντικαταστησάντων τοὺς νεήλυδας δύναται ν' ἀποδείξῃ προφανῶς τὸ ἀναντιρρήτον τῆς πικρᾶς καὶ τῆς ἀληθείας, οὐδὲ ἦτο δυνατόν νὰ συμβῆ ἄλλῶς ὁποιοδήποτε πολιτικοῦ χρώματος καὶ ἂν ἦτο τὸ πρῶτον μετὰ τὸ Σύνταγμα Ἰπουργεῖον.

Τὸ δεῦτερον ζήτημα ἐπήγαγε κυρίως ἐκ τῶν δεινῶν παρεπομένων τὰ ὁποῖα πάντοτε εἶναι τὰ φυσικὰ ἀποτελέσματα τῶν κοινωνικῶν σπαραγμῶν ἢ ὄρα τῆς πολιτικῆς μεταβολῆς ὁποιοῦ δήποτε ἔθνους εἶναι ἡ τρομερωτέρα ἐποχὴ τῆς ὑπάρξεώς του. τὸ ἐπανάστατοῦν ἔθνος μαχόμενον ἀπλητισμένως περὶ τῶν ὄλων, ὄχι μόνον ἐκθέτει τὴν ὑπαρξίν του εἰς προφανῆ ὄλεθρον, ἀλλὰ καὶ παραδίδεται εἰς ἀφεύκτως ἐπακολουθοῦσαν ἀγρίαν καταστροφὴν· τὸ ἐπανάστατοῦν ἔθνος δὲν ὑπόκειται μόνον εἰς τὰς φυσικὰς καὶ συγχρόνους τοῦ καταστρεπτικοῦ πολέμου συμφορὰς, ἀλλ' ἀφοῦ μάλιστα ὁ ἱερὸς αὐτοῦ ἀγὼν παρέλθῃ, καὶ τὸ ἔθνος ἀπὸ τὸν κίνδυνον ἐξέλθῃ, τότε τὸ διάδεχονται ἄλλαι συμφοραὶ, νέα περίοδος σπαραγμῶν τὸ μεριμνέει. Ἐπὶ πολὺν ἔτι χρόνον ἀνοικταὶ μένουσιν ὄλαι τοῦ ἔθνους αἱ πύλαι, καὶ πανταχόθεν τότε πλημμυροῦσι, καὶ τὴν πάσχουσαν γῆν του κατακλύζουσιν ὄλα τὰ εἶδη τῶν δυστυχῶν, προδοσίαι, καταπίεσεις, νεηλυσμοὶ, προσηλυτισμοὶ, καὶ μυρία ἄλλαι διαφοραὶ καὶ πλάνα. Τοιαύτη εἶναι ἡ ἀλγεινὴ εἰκὼν τῆς θλιβερᾶς ἐποχῆς ἀγωνιζομένου ἔθνους. Τὸ αὐτὰς συνεπείας εἰς ἀσθενὲς μᾶ-

λιστά ἔθνος ἐπιφέρει πάντοτε ἢ ἐπανάστασις ἕως οὗ, τὸ ἔθνος ἀναλάβῃ καὶ θέσῃ φραγμῶν εἰς ταῦτα πάντα καὶ τάξιν, ἢ εἰκὼν αὐτῆ εἶναι εἰκὼν τοῦ Ἑλληνικοῦ ἀγῶνος. Τὸ ἔθνος τοῦτο ἐγένεθη πλήρη τὴν πικρίαν καὶ τῶν δύο τούτων ὀδυνηρῶν περιόδων ἄχρι σήμερον, καὶ ἴσως. . . ἴσως ἔχει ἀκόμη συνεπειὰς.

Ἐσπαιρεν ἀκόμη ἀπὸ τὴν σφάγην τὸ Ἑλληνικὸν ἔδαφος, ἀπὸ τε μόλις ἐπανελευθείας τῆς ἡσυχίας καὶ τῆς ἀσφαλείας, ἐθεωρήθη μακρόθεν ἢ Ἑλλάς, ὡς λεία καὶ ἔρμαιον τῆς σπουδαρχίας καὶ τῆς ἰδιοτελείας τοῦ τυχόντος. Εἰσεπήδησαν λοιπὸν πανταχόθεν ὡς ἀκρίαι καὶ βροῦχος ἐπὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ ἐδάφους, σμήνη τυχοδιοκτῶν, καὶ ἐπέπεσαν ὡς ἄρπυγες εἰς τὰ τετραμμένα σπλάγγνα τῆς Ἑλλάδος ἄνθρωποι, οἱ τινες καὶ τοι φέροντες ὄνομα Ἑλληνικὸν, ἐκώφευον ὅμως εἰς τὴν ἱεράν φωνὴν τῆς πατρίδος ἐν καιρῷ τοῦ ἐσχάτου αὐτῆς κινδύνου, ἐνετρέφον ἐν ταῖς ἐστίαις ἢ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ, καὶ ἀναλήγτως μάλιστα πολλοὶ καὶ μακρόθεν ἐπρόδιδον τὴν πατρίδα· οἱ ἄνθρωποι οὗτοι ἐπαρουσιάσθησαν ἀνευρυδριάτως ἐν τῷ καιρῷ τῆς εἰρήνης ὑπὸ διαφόρους τίτλους διὰ τὸ ἀποσπάσσει διὰ τῆς βραδουργίας καὶ τῆς ἐπιβουλῆς ἀπὸ τὰς τραυματισμένας χεῖρας τοῦ θυσιασθέντος λαοῦ τοὺς κάρπους τῆς νίκης, διὰ τὸ ἀρπάσσει τὸν ἄρπον ἀπὸ τὸ στόμα τῶν λιμοκτονούτων ὄρφανῶν τῆς πατρίδος, διὰ τὸ ἀφαιρέσσει καὶ τὸν τελευταῖον χιτῶνα τῶν γυμνητευουσῶν χηρῶν τοῦ πολέμου, καὶ συνομῶσαντες τὸν γενικὸν ὄλεθρον τῶν εὐκλεῶν ἀνδρῶν τοῦ ἀγῶνος, νὰ ἐπικαθίσωσιν αὐτοὶ διὰ τοῦ σφαιτερισμοῦ τῶν Ἀρχῶν τοῦ ἔθνους, νέαι τύραννοι καὶ ἀσυνείδητοι φθορεῖς τοῦ δυστυχοῦς τούτου τόπου, εἰσῆλθεν ὡς Ἀκίλαψ ἐν τῷ μεταξὺ, κρίμασιν οἷς αἶδε Κύριος, καὶ ἡ πεινῶσα τῆς Βαυαρίας φυλὴ, καὶ πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπὸν ἠρμῶμενοι, καὶ ὡς κοινὸν συμμέρον κατὰ τῶν Ἑλλήνων ἔχοντες συνδεθέντες νεήλυδες καὶ Βαυαροὶ, ἐξήσκησαν διὰ πολλοὺς χρόνους τὰς πλέον φρικτὰς ἀνοσιουργίας ἐπὶ τῆς Ἑλληνικῆς γῆς, καὶ

ἐπέφερον εἰς τὴν ὑπαρξίν τοῦ ἔθνους τὰ ἔσχατα θανατηφόρα κτυπήματα, τὰς οὐλὰς τῶν ὁποίων μόλις φρόνιμος καὶ ἔθνικὴ Κυβέρνησις ἴσως δυνηθῆ μετὰ πολλῶν κόπων καὶ μετὰ μακρὸν χρόνον νὰ θεραπεύσῃ.

Τὰ θλιβερά ταῦτα περιστατικὰ ὑποθαλπόμενα ἀπὸ τὰς προσωπικὰς ἀντιπαθείας διαφόρων πληρεξουσίων, ὑποκινούμενα ἀπὸ καταχθόνιον ξένην βραδουργίαν, ἀπὸ πολλὰ ὀλίγους ἴσως ἐννοηθεῖσαν, καὶ σκοπὸν μέλλοντα διὰ τὴν Ἑλλάδα λυπηρὸν σημαίνουσαν, καὶ ἐρεθιζόμενα ἀπὸ τὴν ἰδιοτελείαν, (τὸ ἀγενὲς τοῦτο, ἀλλὰ συνηθέστερον ἐλαττήριον τῶν πλείστων ἀνθρωπίνων πράξεων), ὅλα ταῦτα συνομῶσαντα κατὰ τῆς κοινῆς εὐδαιμονίας τοῦ ἔθνους παρέσυρόν τινες Πληρεξουσίου εἰς τὸ ν' ἀνακαλέσωσιν ἐν μέσῳ τῆς Ἑλληνικῆς κοινωνίας τὰς ὀπισθοῦν διὰ τοῦ χρόνου καὶ τῶν ἀλλεπαλλήλων κοινῶν συμφορῶν κατευνασθείσας παλαιὰς μνησικακίας καὶ τὰ ἀγριώτερα κατ' ἀλλήλων πάθη, καὶ νὰ βίψωσιν ἐν μέσῳ τοῦ ἔθνους τὴν πέτραν τοῦ αἰωνίου σκανδάλου.

Ὄχι! ἡ πρόφασις τοῦ ὅτι οἱ λεγόμενοι νεήλυδες κατεχράσθησαν τὴν κοινὴν ὑπηρεσίαν, ὅσον καὶ ἂν ὑποστηριχθῆ ἀπὸ τὰς κατ' αὐτῶν πραγματικὰς ἀποδείξεις, δὲν θέλει δικαιώσει ποτὲ τὴν ἐθνοσυνέλευσιν ἐνώπιον τῶν ἐπερχομένων γενεῶν διὰ τὸ κατὰ τῶν ἑτεροχθόνων ψήφισμα. Ἡ Συνέλευσις ἠδύνατο νὰ ζητήσῃ καὶ νὰ εὖρη ἀσφαλέστερα καὶ καταλληλότερα μέτρα διὰ νὰ ἐξοβελίσῃ τῆς ὑπηρεσίας τοὺς παρανόμως εἰσπηδήσαντάς εἰς αὐτὴν, καὶ τοὺς καταχρωμένους τὰ κοινὰ συμφέροντα ἢ σφετερίζοντας τὸν δημόσιον πλοῦτον. Ἄλλ' ἔπρεπε συγχρόνως νὰ συναποπέμψῃ καὶ ἐκείνους τῶν αὐτοχθόνων ὅσοι ἀναξίως ἔλαβον θέσεις, ὅσους κατεχράσθησαν τὴν ὁποίαν ἔλαβον Ἀρχὴν, ὅσους ἠδίκησαν τὸ ἔθνικὸν ταμεῖον, καὶ πρὸ πάντων ὅσους ἐκ τῶν ἰθαγενῶν ὑπεστήριξαν τοὺς λεγομένους ἑτερόχθονας καὶ αὐτοὺς τοὺς ξένους εἰς τὰς κατὰ τοῦ ἔθνους ἀνοσιουργίας αὐτῶν. Μολοντούτο ἡ σκοτεινὸμορφος θυγάτηρ τοῦ Ἄδου εἶχεν ἤδη

εμφυσήσει εἰς τὰ στήθη τῶν Πληρεξουσίων τὸ πνεῦμα τῆς διανοίας, καὶ ἡ ἔθνοσυνέλευσις παρεδέχθη διὰ πλειοψηφίας τὴν ἀπὸ τὰ πράγματα διὰ τινὰ ἔτη ἀπομάκρυνσιν τῶν λεγομένων νεήλυδων, ἀναλόγως τῆς ἐποχῆς τῆς εἰς τὴν Ἑλλάδα ἀφιξείας των.

Ἀλλὰ δὲν ἀπέκρυψεν ὁ Ἥλιος τὰς ἀκτῖνάς του ἀπὸ τὸ πρῶτον τῆς γῆς! . . . δὲν ἐρράγη τὸ στερέωμα τοῦ οὐρανοῦ! δὲν ἐσχίσθη ἡ γῆ εἰς δύο! . . . τὸ συμβᾶν τοῦτο ὑπῆρξε φοβερώτερον καὶ ἀπὸ αὐτὴν τὴν συντέλειαν τοῦ κόσμου . . . τοσαύτη ἠγέρθη βοή, τοσαύτα ἐξερράγη κατακραυγὴ ἀπὸ τῶν ἀχαρίστους αὐτοὺς ἐναντίον τοῦ ἔθνικοῦ τούτου μέτρου, ἐκίνησαν τὴν πλέον βλάσφημον γλώσσαν κατὰ τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους, τὸ ὅποιον τοὺς ὑπέφερε, καὶ λιμώττοντας τοὺς ἐξέθρεψε τοσοῦτους χρόνους, ἐξέτξουσιν τὰς πλέον οἰκτρὰς συκοφαντίας ἐναντίον τοῦ ἑλληνικοῦ χαρακτήρος, ὅστις ἐδείχθη πάντοτε γενναῖος πρὸς αὐτοὺς, καὶ ἐζωγράρισαν μὲ τὰ πλέον μελανά χρώματα εἰς τὸν ἔξω κόσμον τὴν Ἑλλάδα! καὶ διατί; διότι προσεβλήθησαν τὰ ὑλικά συμφέροντά των. . . Ἴδου ὁ πατριωτισμὸς ἐκείνων, οἵτινες μολύνουσι τὸ ἑλληνικὸν ὄνομα, καὶ παρουσιάζουσιν ἀκόμη ἀξιώσεις ἐπὶ τῆς δημοσίου ὑπηρεσίας τῆς Ἑλλάδος! ἄνθρωποι, οἵτινες μόνον διότι προσεβλήθησαν μίαν στιγμὴν προσωπικὰ συμφέροντά των, ἐπροσπάθησαν μὲ ὅλους τοὺς τρόπους γὰ προδώσωσι τὸ ἔθνος, θυσιάζοντες τὴν τιμὴν αὐτοῦ εἰς τὸν ἔξω κόσμον. Τί ἄλλο εἶναι παρά προδοσία, τὸ νὰ ἐπιβουλεύεται καὶ νὰ θυσιάζῃ τις τὴν τιμὴν τῆς πατρίδος του; . . . ἂν ἠδύναντο, ἦναι φανερόν, βεβαίως τὴν παρέδιδον εἰς πᾶν εἶδος ὀλέθρου, καὶ ἐντοσοῦτω οὗτοι εἶναι οἱ ἄνθρωποι ἐκεῖνοι, οἵτινες διεύθυνον τὴν τύχην τῆς Ἑλλάδος ἄχρι τῆς στιγμῆς, καὶ ἀξιοῦσι νὰ τὴν διευθύνωσιν ἀκόμη!

Ὁ κόσμος, ὁ φρόνιμος κόσμος δὲν ἀπατάται· Μόνον τὸ δείγμα τῆς διαγωγῆς των τοῦτο ὡς πρὸς ταύτην τὴν περίστασιν

εἶναι ἱκανὸν νὰ πληροφορήσῃ ὅλον τὸν κόσμον περὶ τῆς ποιότητος τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων, τοὺς ὁποίους τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος ἀπεμάκρυνεν ἀπὸ τὰ πράγματά του· διὰ δὲ τῶν χαμερπῶν βλασφημιῶν των κατὰ τοῦ ἔθνους δὲν ἐπραξάν βεβαίως, εἰμὴ νὰ δικαιώσωσιν αὐτοὶ οἱ ἴδιοι ἐνώπιον τοῦ Κόσμου τὸ περὶ αὐτῶν ἄδικον μέτρον τῆς ἔθνοσυνελεύσεως.

Ποῖος ἀληθὴς πολίτης τινὸς πατρίδος ἐξυβρίζει τὴν πατρίδα του, καὶ καταφέρεται κατὰ τοῦ ἔθνους του, ὅχι δι' ἀπλῆν καὶ ταύτην προσωρινὴν ἀποβολὴν του ἀπὸ τὴν ὑπηρεσίαν, ἀλλὰ καὶ δι' ὅποιανδήποτε τὴν σκληροτέραν αἰτίαν; ὁ ἀληθὴς πολίτης ἀποθνήσκει ὑπὲρ τῆς πατρίδος του, καὶ πάλιν, λέγει, ὅτι δὲν ἐπραξε τίποτε ὑπὲρ αὐτῆς. Τόσον μέγα εἶναι τὸ αἶσθημα· τόσον ἱερὸν εἶναι τὸ χρέος τοῦ ἀληθοῦς πολίτου πρὸς τὴν πατρίδα! δὲν θέλομεν ἐξυβρίσει τὴν μεγάλην σκιάν τοῦ Θεμιστοκλέους, ἀναφέροντες εἰς τοιαύτην περίστασιν τὸ ἀθάνατον παράδειγμα του· ἦτο περικλεῆς τῆς Ἑλλάδος σωτὴρ, ἡ πατρίς δὲν τὸν ἀπέβαλεν ἀπὸ τὴν ὑπηρεσίαν, ἀλλὰ τὸν κατέτρεξε μέχρι θανάτου· εἶχεν ἀφορμὴν βαρυτάτου γογγυσμοῦ κατὰ τῆς πατρίδος· ἀλλ' ὁ ἀληθὴς πολίτης ἐπροτίμησε ν' ἀποθάνῃ παρά νὰ τὴν πολεμήσῃ, ἢ νὰ τὴν ἐξυβρίσῃ. Δὲν θέλομεν ταράξει τὴν ἱεράν κόνιν τῶν Ἡρώων τῆς Ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως τοὺς ὁποίους οἱ τυχοδιώκται ἔκαμαν ν' ἀποθάνωσιν εἰς τὰς ὁδοὺς τῶν πόλεων ἀπὸ τὴν γύμνωσιν καὶ ἀπὸ τὴν πείναν· ἐγόγγυσαν οὗτοι κατὰ τοῦ ἔθνους, καὶ ὅτε τοὺς ἐκρημνίζετε ὑμεῖς ἀπὸ τὰ Γραφεῖα; ἐξίβρισαν οὗτοι τὴν πατρίδα, καὶ ὅτε τοὺς ἐσπρόχοντες ὑμεῖς μὲ ἐλεεινὰς ὕβρεις; οἱ ἀληθεῖς πολῖται ἀπέθανον, καὶ τὸ γλυκὺ τῆς πατρίδος ὄνομα ἦταν ὁ τελευταῖος στεναγμὸς των! Ἴδετε τοὺς γενναίους Γάλλους καὶ ὅσους φιλέλληνας Εὐρωπαίους ἄλλους, οἵτινες ἀπὸ εὐγενῆ ἐνθουσιασμὸν κινούμενοι ἤλθον καὶ ἔσχυσαν τὸ αἷμά των ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος ἐν καιρῷ τοῦ ἱεροῦ αὐτῆς ἀγῶνος, ἀντὶ περιποιήσεων καὶ ἠδονῶν δὲν ἀπήλαυσαν ἐ-

νεκα τῶν τότε ἀνομαλιῶν, εἰμὴ σκληρὰς κακουχίας! καὶ μὴ ὅλα ταῦτα καὶ εἰς τοὺς κόλπους τῆς πατρίδος των ἐπανελθόντες, θαάκις πρόκειται περὶ Ἑλλάδος, τὸ ὄνομά της προφέρουσι μὲ σέβας, καὶ τὸ ἀκραϊφνὲς αἶσθημα τοῦ ἐθνουσιασμοῦ των κατακαλύνει μὲ τὰ πλέον λαμπρὰ χρώματα τὰς ἀρετὰς τοῦ ἔθνους· καὶ ὑμεῖς οἱ εὐεργετηθέντες, ὑμεῖς οἱ ἀπολαύσαντες παρ' ἀξίαν ὅλας τὰς τιμὰς καὶ τὰς ἡδονὰς τοῦ ἔθνους, νὰ ἐξυβρίζητε ἀναισχύντως σήμερον καὶ νὰ καταπολεμῆτε τὴν Ἑλλάδα, καὶ νὰ μὴ δείξητε καὶν αἶσθημα σύγχωμοσύνης ὡς φιλοξενηθέντες παρὰ τῆς Ἑλλάδος; ἀπλῶς αἶσθημα τὸ ὁποῖον εἶναι ἀχώριστον ἀπὸ τὴν φύσιν καὶ αὐτῶν τῶν ἀγριωτέρων θηρίων; . . . Ἄ! πόσῃ ὑπομονῇ! πόσας γενναίας ἔχει τφόντι ἀρετὰς ὁ ἀνεξίκακος λαὸς τῆς Ἑλλάδος! . . . Ὑμεῖς ἢ εἴσθε Ἕλληνας, καὶ εἴσθε μητροκτόνοι, ἢ δὲν εἴσθε Ἕλληνας, καὶ εἴσθε ἀχάριστοι! Τιμῶμεν τὰ ὀλίγα γράμματα τὰ ὁποῖα ἐδιδάχθητε εἰς τὴν ἐποχὴν, καθ' ἣν οἱ Ἕλληνας ἐδιδάσκοντο εἰς τὸ σχολεῖον τοῦ πολέμου ν' ἀποθνήσκωσι διὰ τὴν πατρίδα καὶ νὰ ἦναι χρηστοὶ καὶ ἐνάρετοι πολῖται· ἀλλὰ τὰ γράμματα ἀνευ τῆς ἀρετῆς, ἀνευ πατριωτισμοῦ, εἶναι κακία ὀπλισμένη. Ποῖα εἶναι τὰ δείγματα τῆς ἀρετῆς; ποῖα εἶναι τὰ ἐγγύγια τοῦ πατριωτισμοῦ ὑμῶν ὡς πρὸς τὴν Ἑλλάδα, τὴν ὁποῖαν καθ' ὑπόκρισιν ὀνομάζετε πατρίδα; τί εἶναι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον δύναται νὰ σᾶς συνδέῃ μὲ τὴν ἀγαθὴν ταύτην καὶ ὡραίαν γῆν; οἱ τάφοι τῶν πατέρων σας; αἱ ἀγαμνήσεις τῶν παιδικῶν σας χρόνων; τὰ κτήματά σας; τὸ αἷμα τὸ ὁποῖον ἐχύσατε; ἢ ποῖαι θυσίαι ἢ πιστὰ ἐκδομλεύσεις τὰς ὁποίας ἐκάματε ὑπὲρ αὐτῆς; οἱ πλείστοι ὑμῶν δὲν ἔχετε οὔτε προβάλλετε ἄλλο δικαίωμα εἰμὴ τὸ ὅτι ἦπερ ἐπέστατε ὑπὲρ τὰ δέκα ἔτη τῆν Ἑλλάδα μετὰ τὴν ἀφίξιν τοῦ βασιλέως της, ἤτοι τὸ ὅτι ἀπηλαύσατε, ἐμισθοδοτεῖσθε, κατεχρᾶσθε ὑπὲρ τὰ δέκα ἔτη. Ἰδοὺ ὁλος ὁ δεσμός ὑμῶν ὡς πρὸς τὴν Ἑλλάδα

Ἐδ αἶσθημα τοῦ πατριωτισμοῦ δὲν εἶναι βέβαια ἀπλῆ ἰδέα· εἶναι ἐνστικτος ἀπὸ τὴν φύσιν ἀρετῆ, ἥτις ὁμιλεῖ πανταχοῦ, καὶ πάντοτε εἰς τὴν καρδίαν τοῦ πολίτου, καὶ ἡ ὁποία ἐμεγάλυνε πάντοτε τὰ ἔθνη, καὶ ἀπεβίωσε τὴν ἀνθρωπότητα. Ὀλη δὲ ἡ θεωρία φωνάζει καὶ ἡ πείρα τῶν αἰῶνων ἀποδεικνύει ὅτι ὁ πατριωτισμὸς δὲν ὑφίσταται, εἰ μὴ ἢ ὡς ἐκ τῆς γεννήσεως, ἢ ὡς ἐκ τῶν προσωπικῶν θυσιῶν, ἢ ὡς ἐκ τῆς διηγενοῦς κτηματικῆς ἐγκαταστάσεως εἰς τινα τόπον. Αἱ δὲ πολιτικαὶ ὑπερταίαι, αἱ ἐντροφήσεις καὶ αἱ ἀπολαύσεις δὲν ἐγγυῶνται, εἰ μὴ τὴν ἰδέαν τῆς αἰσχροκερδεῖας καὶ τοῦ ἐγωῖσμοῦ, καὶ οὐχὶ ποτὲ αἶσθημα πατριωτισμοῦ αὐταὶ εἰσὶν αἰώνικα ἀλήθεια καὶ ἡ ἰδιοτέλεια δὲν δύναται βεβαίως νὰ τὰς διαστρέψῃ.

Τελειῶντες τὸν λόγον μας συμπεραίνομεν ὅτι ἡ ἱστορία θέλει θεωρήσει, τὸ μὲν Β'. Ψήφισμα ὡς ὑπὸ τοῦ κακοῦ δαίμονος τῆς διγορίας καὶ ἰδιοτελείας ὑποκλαπὲν ἀπὸ τοῦ πατριωτισμοῦ τῶν Πληρεξουσίων, τοὺς δὲ διασύροντας τὴν Ἑλλάδα, διὰ τὴν ἐκ τῶν δημοσίων θέσεων ταύτην ἀποβολὴν των, ὡς βλαβεροὺς αἰσχροκερδεῖς, καὶ ἀτίμους προδότας τῆς πατρίδος.

Θεωρία περὶ τῆς φύσεως τῶν Γυναικῶν, τῶν διακοσμητικῶν αὐτῶν δυνάμεων, τῶν διαθέσεων, τῆς ἀνατροφῆς καὶ τῆς ἐπιρροῆς αὐτῶν εἰς τὴν πολιτικὴν κοινωνίαν.

(Συνέχεια).

Μακρὰν δὲ τοῦ νὰ παραδεχθῶμεν τὴν γνωμοδότησιν τοῦ ἀγίου Κυπριανοῦ δι' ἐσχυρίζομένου ὅτι αἱ γυναῖκες εἶναι σημεῖομένηναι μὲ τὴν σφραγίδα τοῦ Σατανᾶ, ἢ τὴν τοῦ ἑκὸ τοῦ Σαν-φοῦ

ανάφερομένου επισκόπου, δογματίσαντος επί τινος συνόδου ὅτι ἡ γυνή δὲν ἀποτελεῖ μέρος τοῦ ἀνθρώπινου εἴδους, θέλομεν λάβει ὡς φρόνημά μας, ὡς μὲν πρὸς τὴν φύσιν τῶν γυναικῶν, τὸν ὀρισμὸν τοῦ σοφοῦ Ἀριστοτέλους, εἰπόντος, ὅτι ἡ γυνή εἶναι εὐχάριστος ἀπάτη τῆς φύσεως, ὡς δὲ πρὸς τὴν διάγνωσιν αὐτῶν τὸν τοῦ Περιερίμου ποιητοῦ τῆς Ἀγγλίας Πάπ, λέγοντος, ὅτι αἱ γυναῖκες οὔσαι πολλὰ ἀπαλαίθῃ δὲν δύνανται νὰ διατηρήσωσι πολὺν καιρὸν εἰς τὴν μνήμην των ἀναλλοιώτους τὰς ἐτυπώσεις τῶν ἀντικειμένων καὶ ἐπομένως μὴ ἔχουσαι σταθερὸν χαρακτηριστικὸν δὲν δύνανται νὰ διακριθῶσιν κατ' ἄλλο τι εἰ μὴ κατὰ τὸ ὅτι εἶναι μελαγχριναὶ ἢ ξανθαί.

Αἱ γυναῖκες λοιπὸν καθ' ἡμᾶς εἶναι δευτέρα τις ψυχὴ τῆς ὑπάρξεώς μας, ἥτις ὑπ' ἄλλο κάλυμμα συνδέεται στενὰ καὶ μεθ' ὅλων τῶν ἰδεῶν μας, τὰς ὁποίας ἐξυπνᾷ καὶ κατακαλύψει μετὰ τὰς ἐπιθυμίας μας, τὰς ὁποίας γεννᾷ καὶ συμμερίζεται, καὶ μετὰ τὰς ἀδυναμίας μας, τὰς ὁποίας ἢ δευτέρα αὕτη ψυχὴ δύναται, ὅταν θέλῃ, νὰ οἰκτείρῃ καὶ νὰ θεραπεύσῃ, ἀλλ' ἀπὸ τὴν προσβολῆν τῶν ὁποίων ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μένει ἄτρωτος.

Αἱ γυναῖκες πρὸς τούτοις ἔχουσιν ἀδιαφιλονεικῶς ζωρότερον τὸ αἶσθημα τῆς εὐαισθησίας. Τὸ αἶσθημα τοῦτο εἶναι εἰς αὐτὰς φυσικὸν ἀποτέλεσμα τοῦ λεπτοῦ διοργανισμοῦ των εἶναι τὸ ἰδιάζον χαρακτηριστικὸν τοῦ ἐξαιρετικῶς εὐαισθητοῦ φύλου των. Ἄν δὲ καὶ ὑπάρχουσιν γυναῖκες στερημέναι εὐαισθησίας, ἀλλ' αὐταὶ δὲν πρέπει νὰ θεωρῶνται εἰ μὴ ὡς ἐκτρώματα θηριώδη, ὡς ἀποτρόπαια ἐξαμβλώματα τῆς φύσεως.

Ἡ δουλικὴ κατὰστασις των μὴ συμβιβαστὸν μετὰ τὴν φυσικὴν αὐτῶν εὐαισθησίαν, ἐρεθίζει καὶ κινεῖ τὴν ζωικὴν φαντασίαν των, καὶ τὰς ἀποκαθιστᾷ περιέργους καὶ δρασκρίτους. Ἐπιχειρηματίζουσι δὲν καὶ τολμηροί, ὡς ἀγνοοῦσαι ἐκ τῆς σκια-

τραρίας των τὰ ἀποτελέσματα τῶν ἀπροβουλεύτων ἐπιχειρημάτων αὐτῶν, κινουνοὶ πολλὴ εὐκολώτερα των ἀνδρῶν εἰς πάσαν πράξιν ἢ δξύνουσι τῶν τὰς κάμνει νὰ παρατηρήσωσιν εὐθὺς τὴν σφαλερὰν ὁδὸν εἰς τὴν ὁποίαν εἰσῆλλον, ἢ τὸν κρημνὸν εἰς τὸν ὁποῖον ἐξετέθησαν, ἢ δὲ εὐαισθησίαν νὰ αἰσθανθῶσιν ἐγκαρδίως τὴν ἐκ τῆς ἀπάτης ἢ τοῦ ἐπαπειλουμένου κακοῦ ὁδύνην ἢ θλίψιν των εἶναι ἀπαρηγόρητος, καταντῶσιν εἰς ἀπελπισίαν, μετανοοῦσι πικρῶς. Ἀλλὰ μὴ οὔσαι δεκτικαὶ διαρκῶν αἰσθημάτων, μόλις παρέργεται ἡ πρώτη αὐτῆ σιγμὴ τῆς πραγματικῆς προσβολῆς τοῦ κινδύνου, καὶ εἶναι ἔτοιμα νὰ ξαναρχίσωσιν. Ἡ φυσικὴ λοιπὸν ζωὴ τῶν γυναικῶν εἶναι σειρά ἐνεργείας καὶ μετανοίας, ὁ δὲ πόνος τῆς αἰαισθητοῦ καρδίας των πρόμοιος μ' ἐκεῖνον τὸν ὁποῖον δοκιμάζει τις, ὅταν κτυπήσῃ σφοδρῶς τὸν ἀγκῶνα κατὰ σκληροῦ τινος σώματος.

Ἀλλὰ πόσας οὐσιώδεις ὀφειλάς καὶ πόσιν μεγάλην παρηγορίαν δὲν ἀπολαμβάνει ἡ πᾶσχουσα ἀνθρωπότης ἐπὶ ταύτης τῆς γῆς τῶν βασάνων καὶ θλίψεων ἀπὸ τὴν εὐαισθησίαν τῶν ἐπιγείων τούτων ἀγγέλων, ὅσους δυνήθῃ νὰ τὰς διατηρήσῃ ἀσπίλους ἀπὸ τὴν διακθορὰν, εἰς τὴν ὁποίαν οἱ ἴδιοι ἄνδρες τὰς κατακρημνίζουσι, μὴ λαμβάνοντες τὴν ἀνήκουσαν πρόνοιαν περὶ τῆς καλῆς αὐτῶν ἀνατροφῆς, διὰ νὰ τὰς καταδικάσωσιν ἔπειτα μετ' ἀφόρητον ἀδικίαν ἕνεκα τῶν ἐλαττωμάτων, μετὰ τὰ ὁποῖα αὐτοὶ οὗτοι κατέπειναν τὰ οὐράνια αὐτῶν προτερήματα.

Οἱ ἄνδρες λοιπὸν χρεωστοῦσι νὰ μορφοῦσιν ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας τὸ πνεῦμα καὶ τὴν καρδίαν τῶν γυναικῶν, εἰς τὰς χεῖρας των ὁποίων εἶναι παρακατατεθειμένη κατὰ μέγα καὶ οὐσιώδες μέρος ἡ εὐδαιμονία τῶν πολιτικῶν κοινωνιῶν. Διότι ἀπὸ τὸν τρόπον καθ' ὃν ἡ γυνὴ ἐκπληροῖ τὸν φυσικὸν καὶ πολιτικὸν της προορισμὸν ἐξαρτᾶται ἡ οἰκιακὴ εὐμερεια των πολιτῶν, εἰς ἣς σύγκειται ἡ εὐδαιμονία τοῦ κράτους.

Ἦν δύνανται νὰ πράξῃ καὶ αὐτὸς ὁ ἀριτερος, ὁ κρυψέστερος

ὁ δραστηριότερος τῶν ἀνδρῶν πρὸς διαμόρφωσιν τῶν τέκνων του; τί πρὸς διατήρησιν καὶ ἐπέκτασιν τῆς τάξεως, τῆς ἠθικότητος, καὶ τῆς εὐτυχίας τοῦ οἴκου του, ἂν ἡ σύζυγός του δὲν τὸν συνδράμῃ, ἂν δὲν ἀκολουθῆ τὰς διατάξεις του, καὶ τὰ σχέδια, τὰ ὁποῖα αὐτὸς μὲν θέλει διαγράφει ἐν γένει, ἀλλὰ τὰ ὁποῖα δὲν δύναται νὰ ἐκτελῇ μόνος του καθ' ὅλας τὰς λεπτομερείας;

Τί εἶναι δὲ καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος ἀνὴρ ἅμα οἱ δεσμοὶ τοῦ γάμου τὸν συνδέσσει μετὰ τῆς γυναικὸς τῆς καρδίας του; εἶναι τάχα ἡ δύναται νὰ ᾔται ἄλλο τι παρ' ὅ,τι τὸν καταστήσῃ ἡ ἢ φρόνησις ἢ ἡ ἀφροσύνη τῆς γυναικὸς εἰς τὴν ὁποῖαν ἤθελεν ἀφιερωθῆ;

Δι' κυριώτερας διαθέσεις τοῦ ἀνδρός, αἱ ἰδιοτροπίαι του, ἡ ὅλη του πρὸς θεὸν, πρὸς βελτίωσιν ἢ διαστροφὴν, εἶναι ἔργον τῶν χειρῶν της· τὸ μᾶλλον ἢ ἦτον τῆς τάξεως εἰς τὰς ἐργασίας του, τὸ μᾶλλον ἢ ἦτον τῆς γενναϊότητος καὶ τοῦ ζήλου ὅστις τὸν ἐμψυχώνει πρὸς δημοσίους ἢ φιλανθρωποὺς πράξεις, εἶναι τῶν χειρῶν της ἔργον. Ἐργον τῶν χειρῶν της κατὰ μέγα μέρος, ἂν ὄχι δολοκλήρως, εἶναι καὶ ἡ δημοσία ὑπόληψις τὴν ὁποῖαν ἀπολαμβάνει, οἱ συνδυασμοὶ του καὶ αἱ εὐάρεστοι ἢ δυσάρεστοι σχέσεις του μετ' ἄλλας οἰκογενείας. Παντοδύναμον ἂν καὶ ἀσθενὲς φύλον, τὸ πᾶν δύναται ἢ ἀνεπαίσθητος, ἀλλ' ἀσφαλὲς τοῦ ἐπιβροῆ ἐπὶ τοῦ ἀνδρός, καὶ διὰ τοῦ ἀνδρός, ἐπὶ ἐκάστης δημοσίας ἢ ἰδιωτικῆς ὑποθέσεως, ἐπὶ τῆς λαμπρότητος καὶ τῆς εὐημερίας τῆς ὅλης πολιτικῆς κοινωνίας.

Ἡ γυνὴ εἶναι τὸ πρῶτον καὶ ἰσχυρότερον ἐλατήριον τὸ ὁποῖον κινεῖ τὰ πάντα, καὶ ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἐξαρτᾶται κατὰ μέγα μέρος ἐκάστη ἄλλη οἰκιακὴ καὶ δημοσία δύναμις, κατὰ τὸν βαθμὸν καὶ τὴν ἰδιαιτέραν διεύθυνσίν της, ἂν ἡ πρώτη αὕτη κινουσα δύναμις, ἡ καρδία τοῦ κοινωνικοῦ σώματος, ἐκτελῇ προσηκόντως τὰς ἐνεργείας της, τὰς ἐκτελοῦσιν ἐπίσης καὶ τὰ λοιπὰ τοῦ σώματος μέλη, τὸ ἀνδρικὸν φύλον, καὶ εἴτε τὰ πάντα προχω-

ροῦσι καθὼς πρέπει, καὶ ἀθροῖ ἡ οἰκογένεια καὶ τὸ κράτος. Ἀλλ' ἂν αὕτη παρεκτρέπηται τῶν χρεῶν της, τότε τὰ μέλη μαραινοῦνται, ἡ οἰκογένεια πάσχει, καὶ ὅλον τὸ σῶμα δὲν δύναται ν' ἀπολάβῃ ποτὲ ἰκανὴν δύναμιν καὶ μόνιμον ὑγίαν.

Ὁ Παντοδύναμον, ἂν καὶ ἀσθενὲς φύλον! τὸ πᾶν δύναται ἢ ἀκαταμάχητος ἀόρατος σου ἐπιβροῆ! τὸ πᾶν ἐξαρτᾶται ἀπὸ τοῦ ἂν σὺ πρώτη πηγὴ πάσης ἠθικότητος ἢ κακοηθείας, πάσης εὐτυχίας ἢ ἀθλιότητος τῶν ἀνθρώπων, ἂν σὺ ᾔσαι καὶ μένυς βορβορώδης ἢ καθαρά.

Ἀλλ' εἰς τὸν παρόντα αἰῶνά μας, αἰῶνα ἐπικίνδυνον διὰ τὸν πικταχοῦ ἐπικρατήσαντα συρμὸν τοῦ πιθηκισμοῦ τῶν ὡς πρὸς τὰς γυναῖκας Γαλλικῶν ἠθῶν, ἀναξίων τῆς μεγαλοπρεπεῖας τοιοῦτου εὐφυοῦς ἔθνους, καὶ τὰ ὁποῖα ἐμόλυναν κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἦτον ὅλα τὰ ἔθνη, ἡ ἀνάτροφὴ τῶν γυναικῶν κατήνησεν εἰς τοὺς περισσότερους συστηματικὴ διαφθορὰ τοῦ ἡμίσεως τοῦ ἀνθρωπίνου γένους τὸ ὁποῖον ὁ πάνσοφος δημιουργὴς ἐπλασε πρὸς βοήθειαν καὶ παρηγορίαν τοῦ ἄλλου ἡμίσεως.

Ἄν ἀναπτύξῃ τις τὰς ἐκ τῆς σημερινῆς διδασκτικῆς καὶ παραδειγματικῆς ἀνατροφῆς τῶν γυναικῶν γινομίνας εἰς αὐτὰς δοξασίας περὶ τοῦ προορισμοῦ τῆς ὑπάρξεώς των, εἴλει φρίξει παρατηρῶν διὰ καὶ μὲν ἐξ αὐτῶν φρονοῦσιν ὅτι ὑπάρχουσιν εἰς τὴν πολιτείαν διὰ νὰ εὐλιζῶνται καὶ νὰ θαυμάζωνται, διὰ νὰ παίζωσι καὶ νὰ παίζωνται, διὰ νὰ δέχωνται μεθυστικὰ θυμιάματα ἀπὸ νέους καὶ γέροντας βλάκας, καὶ διὰ ν' ἀκούωσι τοὺς καθὼς τοὺς ὀνομάζουσι γλυκεῖς λόγους, οἵτινες νὰ τὰς ἀποκοιμίζωσιν εἰς τερπνὴν θλαθρῖαν λήθην τοῦ ἑαυτοῦ των, ἐν ἐνὶ λόγῳ διὰ νὰ ζῶσι ζῶν ἄσκοπον, ἄπρακτον, ἄκαρπον· ἄλλαι δοξάζουσιν ὅτι ἐπλάσθησαν διὰ ν' ἀποκτήσωσι λαμπρὰς τινὰς ἐπιδειξιότητας διὰ τῶν ὁποίων νὰ ἐπιδειξῶσιν ἀνωφελῆ τινὰ πλεονεκτήματα καὶ ἀκόπους πολυμαθεῖς γνώσεις, τὰς ὁποίας ποτὲ δὲν δύνανται νὰ ἐκφράσωσι χωρὶς ν' ἀπεκδυθῶσι πᾶσαν γυναικεῖαν αἰδῶν, καὶ μετριοφρο-

δύναμι. Ἄλλη φρονεῖ ὅτι ἐγεννήθη διὰ τὴν κατασκοπεύει τὰ ἐλαττώματα καὶ τὰς ἀδυναμίας τοῦ πλησίον τῆς, διὰ τὴν ἐφορμᾶ κατ' αὐτῶν ἀσπλάγγως, καὶ τὰς περιεργάζεται διὰ τοῦ μικροσκοπίου τῆς κατηγορίας, διὰ τὴν παρατήρησιν καὶ τὴν κάμη καὶ τὰς ἄλλας τὴν παρατηρήσασιν εἰς αὐτὰ, κήλιδα τινὰ, ἥτις καὶ τὴν δώσῃ τρόπον τινὰ δικαίωμα ἢ ἀμαυρώσῃ τὴν ἀμεμπτον διαγωγὴν τινος ἀθίου· καὶ ἄλλη τέλος πάντων ὅτι εἶναι κυρίως προωρισμένη διὰ τὴν γέννη ἢ θανατηφόρος πλήγῃ δυστυχούς τινος ἀνδρός, ὅστις εἶχε τὴν καλοκἀγαθον ἀνοσίαν καὶ τὴν προμηθεύσῃ, ὅτι ἢ ἀνάνδρος γυνὴ δὲν δύναται ποτὲ ἢ ἀποκτήσῃ ἀρέσκατης, δηλαδὴ θέσιν εἰς τὴν κοινωνίαν, ὑπόληψιν, ἀξίαν, ὑπεράσπισιν, συντήρησιν καὶ ἀνεσιν τῆς ζωῆς.

Ἡ γυναικὶς! ἐσωτερικὸν ἀσθημα τῆς ἀνθρωπίνου ἀξίας δύναται καὶ πείσῃ ὅσας ἐξ ὑμῶν δὲν ἐξηχειώθησαν, ὅτι ὁ πάνσοφος Δημιουργὸς εἶχε βέβαια ὑψηλοτέρους καὶ εὐγενεστέρους σκοποὺς περὶ τῆς ὑπάρξεώς σας. ὅχι! δὲν δύνασθε ποτὲ καὶ πεισθῆτε ὅτι ἐγεννήθητε μόνον καὶ μόνον διὰ τὴν ἥσθε μεγάλα παιδία, χαριεντά νευρώσαστα, ὠραῖαι εἰκόνες, κρῆνια ἀμύελα, ἢ τὸ φρικωδέστερον καταχθόνια ἐρινυῖες. Ἐπλάσθητε διὰ τὴν γίνεσθε σύζυγοι καθιστῶσαι τοὺς ἀνδρας σας εὐτυχεῖς, μητέρες διαμορφῶσαι τὰ τέκνα σας, καὶ ἔμψρονες προστάτριας τῆς οἰκιακῆς οἰκονομίας, σύζυγοι χρεωστοῦσαι καὶ καταστήσῃτε διὰ πρυφερᾶς συμπαιθείας, δι' ἀγάπης, δι' ἐπιμελείας καὶ διὰ φροντίδων, γλυκεῖαν τὴν ζωὴν τοῦ ἄλλου ἡμίσειος τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, τῶν ἀνδρῶν, οἵτινες ὑπομένουσι τὰ μεγαλιότερα βάρη, τὰς μερίμνας καὶ τοὺς ἀγῶνας τοῦ βίου· μητέρες, ὅχι μόνον διὰ τὴν γεννᾶτε τέκνα, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν τρέφῃτε εἰς τὴν καρδίαν των πρῶτα τῆς ἀρετῆς σπέρματα, διὰ τὴν βοηθῆτε τὴν ἀνάπτυξιν τῶν ἀρτιγεννητῶν ψυχικῶν αὐτῶν δυνάμεων προστάτριας τῆς οἰκιακῆς οἰκονομίας, διὰ τὴν ἐξασφαλίζῃτε διὰ τῆς προσοχῆς τῆς τάξεως, τῆς καθαρότητος, τῆς ἐπιμελείας, τῆς φειδου-

πὲρ τὴν δαπάνην, καὶ δι' οἰκονομικῶν γνώσεων καὶ ἐπιδειξιότητων, τὴν οἰκιακὴν ἡσυχίαν καὶ εὐδαιμονίαν τοῦ ἐνασχολουμένου περὶ τὴν αὐξήσιν τοῦ κοινῶν πλοῦτου συζύγου, διὰ τὴν τὸν ἐλαφρύνετε ἀπὸ τὰς μερίμνας τῆς διατροφῆς, καὶ ἢ ἀποκαθιστᾶτε τὴν οἰκίαν του κατοικίαν εἰρήνης, χαρᾶς καὶ εὐτυχίας.

Μη σὰς ἐξίππάζῃ ἢ κατὰστασις τῆς ἐξαρτήσεως εἰς τὴν ὁποίαν ἢ πολιτικὴ κοινωνία σὰς κατέταξεν. ἢ κατὰστασις αὕτη δὲν εἶναι δυσάρεστος, δὲν εἶναι ἐξουτελιστικὴ· εἶναι ἀναγκαῖα πρὸς συντήρησιν τῆς ἁρμονίας τῶν κοινωνικῶν, εἶναι φυσικὸν ἀποτέλεσμα καὶ τοῦ σωματικῶν διοργανισμοῦ σας καὶ τῶν διανοητικῶν σας δυνάμεων, εἶναι κινή τῆς φύσεως καὶ τῆς ἀνθρωπίνου κοινωνίας θέλησις, καὶ ἦναι ὁ μὲν ἀνὴρ ὑπερασπιστής, καὶ ἀρχηγὸς τῆς γυναικῆς, ἢ δὲ γυνὴ προσκολλημένη καὶ στηριζομένη εἰς αὐτὸν, βοηθὸς καὶ σύντροφος τῆς ζωῆς του. Ὁ ἀνὴρ εἶναι πλάτανος, ἢ δὲ γυνὴ κισσὸς, ἀπορροφῶν μέρος τῆς ζωτικῆς του δυνάμεως ἀπὸ τὰς ζωτικῆς τοῦ πλατάνου δυνάμεις, ὑψόμενος εἰς τὰ ἄνω μαζύ του, μαζύ του ἀψηρῶν τοὺς ἀνέμους, μαζύ του ἰστάμενος, καὶ πίπτων μαζύ του χωρὶς δὲ τοῦ πλατάνου εἶναι χαμηλὸς θάμνος, τὸν ὁποῖον ὁ διαβάτης πατεῖ.

(ἢ συνέχει καὶ ἀκολουθεῖ)

Περὶ Ἐγγαστριμυθίας

Οἱ Ἕλληνας ἰατροὶ ὠνόμασαν κατ' ἀρχὰς ἐγγαστριμύθους ἀσθενεῖς τινὰς ὁμιλοῦντας μὲ τὸ στόμα κλειστὸν, καὶ εἰς τοὺς ὁποίους αἱ λέξεις φέρονται ὡς ἐξερχόμεναι ἐκ τῆς κοιλίας των (Γαληνὸς ἐν Γλωσ. Ἱπποκράτης.) ὁ Ἱπποκράτης (Περὶ Ἐπιδημ. βιβλ. Ε καὶ Ζ) ἀναφέρει τοὺς τοιοῦτους ἀσθενεῖς, λέγων ὅτι ἀκούονται ἐκ τῆς κοιλίας των διακεκριμέναι φωναὶ, ὅμοιαι μὲ τὰς ἐξερχομένας ἐκ τῆς μαντευούσης Πυθίας,

καὶ ἀποδίδει τούτο εἰς τὴν σύνθλιψιν τοῦ ἀέρος, ὃς τις διέρχεται διὰ τῶν βρογχίων (bronches) ἀπαντᾷ γλοιώδεις πυκνὰς ὑλας, αἵτινες ἐμποδίζουν τὴν ἐξοδὸν του.

Ὁ Σολομὼν Ῥεϊζέλιος ἀναφέρει τινὰ ἄγαμον περιφρημον ὀνοπότην ἡλικίας ἐτῶν τριάκονταεξ, ὀνομαζόμενον Ἀνδρέαν Στωκλίνον, ὅστις ἦτο τακτικὸς ἐγγαστρίμυθος. Ὁ ἄνθρωπος οὗτος ἐνοχλούμενος ἤδη ἀπὸ πολλὰς ἄλλας ἀσθενείας ἠσθάνετο πρὸς τούτους εἰς διάστημα ἐξ ἐτῶν μεγάλους κρότους εἰς τὴν κοιλίαν του, ἔχοντας πολλὴν ὁμοιότητα μετὰ τὸν συριγμὸν τῶν ἐχιδνῶν· οἱ ὑπηρεταὶ του οἴτινες ἤκουον τούτον τὸν κρότον ἐνόμιζον ὅτι προξενεῖται ἀπὸ τι ζῶν· ὁ ἀσθενὴς ἠσθάνετο τοὺς ἤχους τούτους ὑπεράνω τοῦ στόμαχου, καὶ ἐνίοτε ἀναβαίνοντας εἰς τὴν καρδίαν, ὅτε ἐδοκίμαζε δριμυτάτους πόνους· οἱ κρότοι οὗτοι πῆξαν ἀφοῦ ἐτρώγῃ γλυκεὰ φαγητὰ, τὰ δὲ πικρὰ τοὺς διεσκέδαζον. Μετὰ τὸν θάνατόν του ἀνέτεμόν τὸ σῶμά του καὶ ἔβρον τὰ ἐντόσθια καὶ τὸν στόμαχόν του τόσον τενωμένον ἀπὸ τοῦ ἀνέμου, ὥστε ἡ ἐλάχιστη πίεσις αὐτῶν ἐπροξέει ἤχον ἱκανῶς ἐπαίσθητόν καὶ παρόμοιον σχεδὸν μετὰ τὸν ἀκούμενον εἰς τὸν ἄνθρωπον τούτον, ὅταν ἔζη· δὲν εἶναι δύσκολον νὰ δώσῃ τις τὸν λόγον τούτων τῶν φαινομένων· ὁ κρότος ἐγεννήτο προφανῶς ἀπὸ τὰ διατεταμένα ἔντερα, ὅταν ταῦτα περιστρέφοντο τὰ ἐν ἐπὶ τοῦ ἄλλου, ἢ ὅτε ἐπῆρχετο σπασμὸς τις· καὶ ἂν ὁ σπασμὸς οὗτος ἐκτείνετο ἕως εἰς τὸ ἀνώτερον στόμιον τοῦ στόμαχου, ὁ ἀὴρ μὴ ἔχων πλέον διέξοδον, διέτεινε τούτο τὸ ὄργανον, ἐπροξέει κώλικα ἀνεμώδη, καὶ ἐπέφερε τὸν πόνον· τὰ γλυκεὰ καὶ μυζώδη φαγητὰ, ἐπειδὴ καὶ ἐμπεριέχουσι περισσώτερον ἀέρα ἀπὸ τὰ ἄλλα, καὶ ἐπομένως ἐξάγουσι περισσοτέραν ποσότητα ἀέρος, ὅταν ἀρχίζωσι νὰ χωνεύωσι, λαμβάνουσι γρηγορότερα τῶν ἄλλων τὴν πρὸς τὴν ζύμωσιν κίνησιν, καὶ διὰ τούτο ἡ χρῆσις τῶν τοιούτων φαγητῶν προξενούσα πολλὴν ἀνεμὸν ἐρεθίζει καὶ ἐνδυναμόει τούτους τοὺς κρότους· τούναντίον

ἔτι, ἐπειδὴ καὶ τὰ πικρὰ φαγητὰ ἐμπεριέχουσι ὀλιγώτερον ἀέρα, δὲν εἶναι διατεθειμένα εἰς ταχεῖαν ζύμωσιν, καὶ διὰ τούτο θεωροῦνται ὡς ἀξιολόγα ἐκτινακτικά τῶν ἀνέμων, ὡς ἐμπεριέχοντα τὴν γέννησίν των, καὶ δυνάμενα νὰ τοὺς ἐξαλείψωσι.

Μολονότι δὲ οἱ ἀσθενεῖς ἐγγαστρίμυθοι εἶναι πολλὰ σπάνιοι, ἀλλ' ἂν ἤθελον παρουσιασθῆ τοιοῦτοι, δύνανται οἱ ἰατροὶ, ὠφελοῦμενοι ἀπὸ τὴν προεκτεθεισῶν παρατήρησιν νὰ προσδιορίσωσι τὸν τρόπον τῆς θεραπείας των, καὶ τὸ εἶδος τῆς διαίτης εἰς τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ καθυποβληθῶσιν.

Οἱ παλαιοὶ πρὸς τούτους ἀνόμαζον Ἐγγαστρίμυθους εἶδος μαντισῶν, αἵτινες ἐπιστεύοντο ὅτι ἐπρόφερον τοὺς χρησμοὺς διὰ τῆς κοιλίας· ὁ Ἀριστοράνης ὀνομαζέει τὸ εἶδος τούτο τῆς μαντείας Εὐρύκλειους Μαντεῖα, ἐξ αἰτίας Εὐρύκλειους τινὸς περιφήμου μάντεως εἰς Ἀθήνας, ὅστις βεβαίως δὲν ἦτον ἄλλο, εἰμὴ Ἐγγαστρίμυθος· οἱ παλαιοὶ ἐδίδον ἰδιαίτερος τὸ ὄνομα τούτο εἰς τοὺς Πυθομάντεας, τοὺς ὁποίους ἀνόμαζον καὶ ἐγγαστρίμυθους ὁμοίως· καὶ οἱ μεταφράσαντες τὴν παλαιὰν καὶ νέαν διαθήκην ἐκ τῆς ἑλληνικῆς εἰς ἄλλας Εὐρωπαϊκὰς γλώσσας, ἐξέλαβον ἀδιαφόρως τὰς λέξεις ἐγγαστρίμυθος καὶ Πυθόμαντις.

Τοιαύτη Ἐγγαστρίμυθος εἶναι ἡ εἰς τὸ βιβλίον β'. κεφ'. 29 τῶν Βασιλειῶν ἀναφερομένη, ἣτις κατὰ παράκλησιν τοῦ βασιλέως ἐπεκαλέσθη τὴν σκιάν τοῦ Σαμουὴλ· ὁμοίως καὶ ἡ ἀναφερομένη εἰς τὰς πράξεις τῶν Ἀποστόλων κεφ'. 16, ἣτις ἦτον ἐμνευσμένη ὑπὸ τοῦ Πύθωνος.

Διὰ τὴν συμβιβάζη δὲ τις τοὺς συγγράψαντας περὶ τῶν Ἐγγαστρίμυθων μάντεων, πρέπει νὰ διακρίνη δύο τρόπους τῆς διὰ τῆς κοιλίας μαντεύσεως. Ὁ Κικέρων βεβαίως ὅτι αἱ Ἐγγαστρίμυθοι Μάντισσαι τῶν Δελφῶν ἰστάμεναι ἐπὶ τοῦ τρίποδος μετὰ ἀνοικτὰ σκέλη, ἐλάμβανον κάτωθεν τὸ χρησμοδόγον πνεῦμα, ὑπὸ τοῦ ὁποίου κατεχόμεναι ἐμκίνοντο καὶ ἐπρόφερον τοὺς χρῆ-

εμφύς· Κατ' ἄλλους, αἱ μάντισσαι αὐταὶ ἐπρόφητευσον μὲ ζώμα κλειστόν, προξενούσαι μὲ τὴν κοιλίαν κρότους τινάς, οἵτινες ἐσίμικων πᾶν ὅτι ὁ εὐπίστος καὶ ἐνδιαφερόμενος θεατῆς ἐπιθύμει μὲ τοὺς Ἐγγαστριμύθους τούτους συγκρίνει ὁ Ἱπποκράτης τοὺς ἀσθενεῖς περὶ τῶν ὁποίων ὠμιλήσαμεν ἀνωτέρω.

Ἡ νεωτέρα ἐγγαστριμυθία εἶναι τοῦ εἴδους τῶν παλαιῶν Πυθομάντεων· αὕτη σχηματίζει εὐκρινεῖς καὶ ἐκτεταμένους διαλόγους μεταξύ διαφόρων προσώπων ἐχόντων διαφορὰς ἤχους φωνῆς, μιμῆται τὴν μακρόθεν ἐρχομένην φωνὴν ἀπὸ ἀνθρώπου κραυγάζοντος, ὀμιλοῦντος ἢ ἄδοντος, τὴν ἐξ ὑπογείων ἐρχομένην φωνὴν, τὰς διαφορὰς φωνὰς τῶν ζώων, καὶ τοὺς κρότους διαφορῶν ἐργαλείων.

Ὁ Ἐγγαστριμύθος διὰ νὰ μιμηθῆ ἀπαρλλάκτως ὅλας τὰς διαφορὰς φωνὰς, πρέπει νὰ ἔχη φυσικὴν κατασκευὴν πρόσφορον εἰς τοῦτο, καὶ νὰ γυμνασθῆ παιδιῶθεν· δύναται δὲ διὰ τῆς τέχνης νὰ γενῆ ἕκαστος ἐγγαστριμύθος, ἀλλὰ ποτὲ δὲν δύναται νὰ φθάσῃ εἰς τὴν μιμητικὴν τελειότητα τοῦ φυσικῶς εἰς τοῦτο διατεθειμένου.

Πέντε εἶναι τὰ κυριώτερα εἶδη τῆς ἐγγαστριμυθίας. 1) ἡ ἀπομίμῃσις διαφόρων φωνῶν πλησίον ὑποτιθεμένων ἀνθρώπων. 2) ἡ ἀπομίμῃσις τῶν φωνῶν διαφόρων ζώων καὶ τῶν κρότων διαφόρων ἐργαλείων. 3) ἡ ἀπομίμῃσις φωνῆς μακρόθεν κραυγάζοντος ἀνθρώπου. 4) ἡ ἀπομίμῃσις φωνῆς κάτωθεν ὀμιλοῦντος ἀνθρώπου. καὶ 5) ἡ μετὰ μακρόθεν ἀκουσμένης φωνῆς συνοδεύουσα τὸ εἰς τὴν χεῖρα τοῦ ἐγγαστριμύθου παιζόμενον Μπιουμπόν (εἶδος γνωστοῦ μικροῦ μουσικοῦ ὄργανου πρὸς χρῆσιν τῶν παιδῶν).

Εἶναι ψευδῆς καὶ σφαλερὰ ἡ ὑπό τιμων Ἐγγαστριμύθων διαδοθεῖσα ἰδέα ὅτι οὗτοι ὀμιλοῦσι μὲ τὰ χεῖρα κλεισμένα. Οἱ ἔξοχοι ἐγγαστριμύθοι, μὴ χρῆζοντες νὰ δοξασθῶσι διὰ τῆς πλάτης καὶ ἀγυρτείας, μᾶς ἐπληροφόρησαν ὅτι τὸ μὲν στόμα εἶναι ἀνοικτόν, καὶ κινουῦνται ὁπωσοῦν τὰ χεῖρα, ἡ δὲ διαφορὰ εἶναι

ἔτι οὗτοι ὀμιλοῦσι διὰ τῆς εἰσπνοῆς τοῦ ἀέρος, καὶ ὄχι διὰ τῆς ἐκπνοῆς, τὸ ὁποῖον μᾶς ἀπέδειξαν μάλιστα καὶ πειραματικῶς πλησιάζοντες εἰς τὸ στόμα τῶν ἀναμμένων κηρίων, τοῦ ὁποῖου ἡ φλόξ καθ' ὅλον τὸ δίκστημα τῆς ἐγγαστριμυθικῆς, ὀμιλίας δὲ ἐκινεῖτο ποσῶς.

Οἱ Ἐγγαστριμύθοι λοιπὸν ὀμιλοῦσιν εἰσπνέοντες τὸν ἀέρα καὶ πιέζοντες αὐτὸν μεταξύ τῶν βρογχίων, ἢ μεταξύ τοῦ διαφράγματος, ἢ εἰς διάφορα ἐν τῷ μεταξύ τούτων ὄργανα· διὰ τοῦτο οἱ Ἐγγαστριμύθοι βιάζονται μετὰ τὴν ὀμιλίαν τῶν ν' ἀποβάλλωσι τὸν ἔνδον αὐτῶν μένοντα ἀέρα διὰ τοῦ βρυζήματος, καὶ πρὸς τούτους ἀπαιτεῖται νὰ ἦναι νήστες διὰ νὰ δύναται νὰ ἐργάζονται.

Τὸ πρῶτον καὶ δεῦτερον εἶδος τῆς ἐγγαστριμυθίας, ἦτοι ἡ ἀπομίμῃσις διαφόρων φωνῶν πλησίον ὑποτιθεμένων ἀνθρώπων, καὶ τῶν διαφόρων φωνῶν τῶν ζώων καὶ κρότων τῶν ἐργαλείων, ἐκτελεῖται διὰ τῆς πίεσεως τοῦ ἀέρος μεταξύ τῶν βρογχίων.

Τὸ δὲ τρίτον εἶδος, ἦτοι ἡ ἀπομίμῃσις τῆς φωνῆς τοῦ μακρὰν κραυγάζοντος ἀνθρώπου, διὰ τῆς θλίψεως τοῦ ἀέρος πέριξ τοῦ διαφράγματος· τὸ εἶδος τοῦτο ἀπαιτεῖ μεγάλην δύναμιν, καὶ δίδει πάλιν περισσότερον κόπον ἀπὸ τὰ δύο πρότερα· δύναται δὲ νὰ ἀπομιμηθῆ ἡ φωνὴ 600 ἑλέματα μακρὰν κραυγάζοντος ἀνθρώπου.

Σπανιώτερον δὲ καὶ δυσκολώτερον εἶναι τὸ τέταρτον εἶδος, ἦτοι ἡ ἀπομίμῃσις τῆς φωνῆς κάτωθεν κραυγάζοντος ἀνθρώπου. Αὕτη ἐκτελεῖται διὰ τῆς διπλῆς θλίψεως τοῦ ἀέρος μεταξύ τῶν βρογχίων καὶ τοῦ διαφράγματος· ὁ ἐγγαστριμύθος πρέπει νὰ σκύψῃ καὶ νὰ πιέσῃ τεχνικῶς τὴν κοιλίαν τοῦ μὲ τὰς χεῖρας, δίδει δὲ μεγάλην ἀγωνίαν· εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τούτου τοῦ εἴδους φαίνεται ὅτι πρέπει νὰ συντρέξῃ ἰδιαιτέρως ὁ φυσικὸς διοργανισμὸς τοῦ ἀνθρώπου, διότι ὁ πτερίτης Ἐγγαστριμύθος Βραχά

ὅς κύριος Σμιθ, μολοντί ἐντελέστατος εἰς τὸ τρίτον εἶδος τῆς ἔγγραφου μιμουσίας, μεγαλόσωμος καὶ δυνατῆς καὶ εὐρώστου κράσεως, δὲν ἠδύνατο μολοντούτο νὰ ἐκτελέσῃ τὴν κάτω φωνήν, ἀλλὰ τὴν ἀντικαθίστα διὰ τῆς τοῦ τρίτου εἶδους.

Τὸ πέμπτον καὶ περιεργότερον εἶδος τῆς ἔγγραφου μιμουσίας εἶναι τὸ μετὰ τῆς μακρόθεν συνοδευούσης ἔγγραφου μιμουσιακῆς φωνῆς ἡ ἐπὶ τοῦ Ἐγγραφου μιμουθίου παιζόμενον μικρὸν μουσικὸν ὄργανον.

Ἐκ τῶν ἐπισημότερων Ἐγγραφου μιμουθίων διακρίθη καὶ ἐλαυμάσθη καθ' ὅλην τὴν Εὐρώπην ὁ εἰς τὴν Πόλιν μας κατ' αὐτὰς διατρίβων κύριος Διονύσιος Φραγκόπουλος.

Οὗτος εἶναι γεννημένος εἰς τὴν Ζάκυνθον κατὰ τὰ 1814 ἔχων ἐκ φύσεως τὸ προτέρημα τοῦτο χωρὶς νὰ τὸ γνωρίζῃ ἑκταετῆς ὡν ἐφόβιζε τοὺς συσχολαστάς του παιδας μιμούμενος διαφόρους φωνὰς μετ' ἄλιγον ὁ περίφημος Ἐγγραφου μιμουθὸς Σμιθ Βαυαρὸς διαβαίνων τῆς Ζακύνθου παρέστησεν εἰς τὸ ἐκεῖ θέατρον. Ὁ νέος Φραγκόπουλος παρετήρησεν ὅτι ὁ παιδικὸς ἀστεϊσμός του εἶναι ἐπιστήμη, διευθύνθη πρὸς τὸν κύριον Σμιθ, ὅστις ἐθαύμασε τὴν μεγάλην ἐπιτηδειότητά του, καὶ ἀνέπτυξεν εἰς αὐτὸν τὰς ἔγγραφου μιμουσιακὰς διαθέσεις τῆς φύσεως. Ὁ κύριος Φραγκόπουλος δεκαοκταετῆς ἔδωκε τὴν πρώτην παράστασιν ἐπὶ τοῦ θεάτρου τῆς πατρίδος του.

Ὁ κύριος Φραγκόπουλος βεβαίονει ὅτι ἡ ἔγγραφου μιμουσιακὴ φωνὴ ἐνδυναμοῦται καὶ αὐξάνει μετὰ τινὰ ἀσθένειαν τὴν παρατήρησιν ταύτην ἔκαμε καὶ ἐπὶ ἄλλων ἔγγραφου μιμουθίων καὶ πρὸς πούτους εἰς τὸν διδάσκαλόν του, καὶ εἰς τὸν ἴδιον ἑαυτὸν του.

Ὁ κύριος Φραγκόπουλος δὲν εἶναι ὀλιγώτερον σπάνιος καὶ γνωστός εἰς τὸν Εὐρωπαϊκὸν κόσμον, καὶ διὰ ἄλλο ἐπίσης περίεργον προτέρημά του τὴν νεωτέραν θαυματοποιίαν. Ἡ ἔξοχος ἱκανότης του εἰς τὴν παράστασιν διαφόρων φυσικοχημικῶν κατ' ἠγεῖν, ἐπληροφόρησε καὶ εἰς τὴν περίστασιν ταύτην τοὺς Εὐ-

ρωπαίους ὅτι ἡ φύσις προώρισεν ἰδίως τὸν Ἕλληνα διὰ νὰ εἴη φευρίσκη καὶ νὰ τελειοποιῇ ὅλας τὰς ἀνθρωπίνους γνάσεις.

Πολιτικὸν χρωμα τοῦ Φανου τῆς Μεσογείου.

Ὅτε ἐδημοσιεύθη τὸ πρῶτον καὶ δεῦτερον φύλλον τοῦ Φανου τῆς Μεσογείου, οἱ διπλωματικοὶ τοῦ αἰῶνος (καὶ κατὰ δυστυχίαν τῆς ἀνθρωπότητος εἰς τὰς ἡμέρας μας, ὅλοι μέχρι καὶ τῶν ἱποκόμων, καὶ τῶν οὐτιδανωτέρων ἀκόμη δολοφόνων καὶ πλαστογράφων, παρουσιάζονται καὶ παραδέχονται ἀπὸ τινὰς ἀνοήτους ὡς διπλωματικοὶ καὶ εὐεργεταὶ τῆς κοινωνίας (1)) οἱ διπλωματικοί, λέγω, τοῦ αἰῶνος ἠθέλησαν νὰ προσδιορίσωσι τὸ κομματικὸν χρωμα τοῦ Συγγράμματος, καὶ τὰς πολιτικὰς συμπαθείας τοῦ Συντάκτου.

Οἱ μὲν λοιπὸν ἐδογματίσθη ἀμέσως ὅτι τὸ σύγγραμμα εἶναι ῥωσικόν, διότι ὁ Συγγραφεὺς ἠναγκάσθη ὑπὸ τῆς ἀκαταμαχίτου τῆς ἀληθείας δυνάμεως νὰ ἐπαινέσῃ εἰς τὸ πρῶτον φυλλάδιον τὴν παντὸς ἐπαίνου ἀνωτέραν μεγαλόφρονα διαγωγὴν τῆς κραταίως ταύτης Αὐλῆς κατὰ τὴν ἐσχάτην πολιτικὴν μεταβολὴν τῆς Ἑλλάδος, καὶ διότι οὗτος ὑπῆρξέ ποτε καθηγητὴς τῆς Φιλολογίας καὶ ῥητορικῆς εἰς τὸ Αὐτοκρατορικὸν τῆς Ὀδησσοῦ Αὐκείου. Οἱ δὲ τὸν προσῆψον ὅτι θέλει νὰ κολακεύσῃ τοὺς Χίους καὶ ἰδιαιτέρως τοὺς Κυρίους Τωμαζῆ Ῥάλλην καὶ Ἰωάννην Ψυχάρην (δύο ἄνδρας διὰ τοὺς ὁποίους καὶ ἡ Χίος μερικῶς καὶ τὸ ἔθνος γενικῶς δύναται νὰ καυχηθῇ ἀνευρυθρίας)· διότι εἰς τὸ β'. Φυλλάδιον ἐξέθεσε τὴν Πολιτικὴν ἱστορίαν τῆς ἀνα-

(1) Ἀνατίθητος ἀπόδειξις τοῦ λόγου οἱ κινεστανεὶς ἰνδὲται Παρισιακοὶ Σχολοῦντες, ἄλλοι οὐκ ἔστιν καὶ εἰς τὴν.

ξιοπαθείας ταύτης νήσου, περικλειούσας και δι' αὐτάς ἀκόμη τῆς συμφορᾶς τῆς, καὶ διότι ἐδημοσίευσεν ἐπὶ κεφαλῆς τὴν νεκρολογίαν τῆς μοναχικοῦς θυγατρὸς τοῦ Κυρίου Βάλλη, ὡς νὰ ἐχρεώσται ὁ Συντάκτης νὰ πνίξῃ καὶ αὐτὰ τὰ αἰσθητάματα τῆς συμπαθείας διὰ νὰ μὴ ἐνοχλήσῃ τὴν χολὴν τῶν φθονερῶν καὶ διότι εἶπεν, ὅτι ὁ Κύριος Ἰωάννης Ψυχάρης εἶναι ἐνάρετος, ὡς νὰ ἠδύνατό τις ν' ἀντιτάξῃ τὴν παραμικρὰν εἰς τοῦτο ἀμφιβολίαν κατὰ τὴν πολυχρόνιον ὑπ' αὐτοῦ διαχείρησιν τῶν κοινῶν πραγμάτων, μάλιστα εἰς Κωνσταντινούπολιν, ὅπου, ὡς ἕκαστος γνωρίζει, οἱ τὰ τοῦ Γένους κτλ. κτλ. κτλ.

Βέβαια μόνον ὁ Θεὸς εἶναι ἀπαθὴς καὶ ἀδέκαστος, ἡμεῖς δὲ ὅλοι οἱ ἄθλιοι θνητοὶ κυριευόμεθα ἀπὸ πάθη καὶ ἀδυναμίας.

Ὁ Συντάκτης λοιπὸν τοῦ Φανοῦ τῆς Μεσογείου μολονάτι, καθὼς ἄνθρωπος, δὲν δύναται νὰ φρονῇ, ὅτι μόνος αὐτὸς δύναται νὰ ἐξαιρεθῇ τῆς γενικῆς τοιαύτης κατηγορίας, εἰς τὴν ὁποίαν ὑπόκειται ὅλη ἡ ἀνθρωπότης, ἀλλὰ συναισθανόμενος συγχρόνως ὅτι, καθὰ δημοσιογράφος, χρεωστῆται νὰ μετριάξῃ τὰ ἴδια πάθη καὶ ἀδυναμίας του, συμμορφῶν ὅσον τὸ δυνατόν καὶ αὐτὰς τὰς πολιτικὰς του δοξασίας καὶ ἀτομικὰς συμπαθείας μὲ τοὺς γενικοὺς κανόνας τῶν κοινῶν συμφερόντων τῆς ἀνθρωπότητος, διὰ νὰ πλησιάσῃ ὅπως οὖν εἰς τὸν ἀπαιτούμενον ἀπὸ τὸ δύσκολον ἐπάγγελμά του ἀμερόληπτον καὶ ἀπαθῆ χαρακτήρα, κρίνει εὐλογον νὰ κηρύξῃ ἅπαξ διὰ παντός.

Α.) Ὅτι ὁ Φανὸς τῆς Μεσογείου δὲν ἀνήκει εἰς κανέν Πολιτικὸν κόμμα, δὲν ἔχει ἴδιόν του χρῶμα, ἀνήκει εἰς ὅλα τὰ ἔθνη, ἐπαινῆ ἢ μέμφεται τὰς ἀξιεπαίνους ἢ μεμπτὰς πράξεις, καὶ ἐν γένει ὅποιασδήποτε Κυβερνήσεως, καὶ μερικῶς ἐκάστου ἀνθρώπου, ἀνεξαρτήτως τῶν πολιτικῶν δοξασίῶν καὶ τῶν ἀτομικῶν συμπαθειῶν τοῦ Συντάκτου.

Β.) Ὅτι ὁ Συντάκτης δὲν θέλει καταδεχθῆ νὰ παρενείρῃ ποτε εἰς τοιοῦτον σύγγραμμον, ἀπολογία, εἰς ὑβριστικὰς κρι-

αὐτοῦ φλυαρίας ἀγυρῶν, ἢ ἀνθρώπων κρυπτομένων ὑπὸ τῶν ἀνωθυμίων τὰς τοιαύτας ὕβρεις κηρύττει μάλιστα ἐνταῦθα δημοσίως, ὅτι περιφρονεῖ τόσον, ὅσον ἐσεβάσθη καὶ εἰσέβεται τὴν ἀληθῆ ἐπόληψιν τοῦ κεινοῦ, τὸ μόνον χαρακτηριστικὸν τοῦ τιμί-ου ἀνθρώπου. Ἐκ τῶν αὐτῶν ἀρχῶν ὀρμώμενος δὲν ἐνέκρινε νὰ καταχωρήσῃ εἰς τὸν Φανὸν τῆς Μεσογείου, οὐδὲ τὸ ἀπορῶν ἄρθρον (1) τὴν καταδύλωσιν τῆς ἀναιδοῦς καὶ βαναύστου βραδυσουργίας, διὰ τῆς ὁποίας συμμορία τις ἐξ ἀγυρῶν καὶ κηκοῦργων ἐφαντάσθη ν' ἀργυρολογήσῃ τινὰς ἐκ τῶν ὅσοι δὲν γνωρίζουσιν ἀκόμη τὰ ἐντιμα μέλη τῆς, κηρύττουσα ἀναισχύντως ὅτι ὁ Φανὸς τῆς Μεσογείου ἔπαυσε, καὶ ὅτι τὸν διεδέχθη ἄλλο περιοδικὸν ὀνομαζόμενον τὸ Ἄστρον τῆς Ἀνατολῆς !! ἐνῶ ὁ μὲν Φανὸς τῆς Μεσογείου ἐξακολουθεῖ τακτικῶς ὡς ἐξ ἀρχῆς ὑπὸ τὸ αὐτὸ ὄνομα, ὁ δὲ ὑποφαινόμενος ἐπίσης ἐξ ἀρχῆς ἰδιοκτῆτης, συντάκτης καὶ ἐκδότης του, οὔτε ἐφαντάσθη ποτὲ νὰ δώσῃ εἰς τὸ περιοδικὸν του τοιαύτην γελοῖαν ὀνομασίαν, οὔτε ὁ χαρακτήρ του, ἡ ἀτομικὴ του ὑπόληψις, καὶ ὁ κοινωνικὸς αὐτοῦ βαθμὸς τὸν συγχωρεῖ νὰ ἔχῃ σχέσιν μὲ συμμορίας λαοπλάνων καὶ φαυλοβίων, τοὺς ὁποίους ἂν καὶ ἐν ἀγνοίᾳ καὶ κατ' ἀπάτην ἐκράτησε δύο περίπου μῆνας εἰς τὸ Γραφεῖόν του, ἀλλ' ἐδίωξεν ἀπὸ τὴν ὑπηρεσίαν του, ἅμα ἀνεκάλυψε, ποῖοι εἶναι, οὔτε ἔχει ἀνάγκη, ὡς εἶναι πασιδῆλον, νὰ πορίζηται τὰ πρὸς τὸ ζῆν διὰ τῆς ἀγυρτείας.

Περὶ πλέον τὸ φοικαλέον ὄνομα τοῦ ἀτίμου δολοφόνου Κλεομένους Οἰκονόμου, πρωταθλητοῦ καὶ προέδρου τῆς συμμορίας ταύτης, ἐπισφραγίζει τὴν κοινὴν ιδέαν περὶ τῆς ἠθικῆς καὶ παιδείας καὶ τῶν δύο ἄλλων συνεργατῶν του.

Ἰάκωβος Γ. Πατζιπίος.

(1) Τὸ ἄρθρον τοῦτο ὡς ἀνακλόπιον ἀποτρέψαι ἐγκλήματα βλάπτοντα τὴν κ.ινωμένην ἐν τῇ ἐκδοτῇ ὑπὸ σιμνλ ὀνόματι, ἐτυπώθη εἰς χωριστὴν φύλλον.

ΜΥΘΟΣ.

Ἡ Σφύρα καὶ τὸ Καρφίον.

Καρφίον προσηλωμένον εἰς τινα τοῖχον ἀπεκρίνετο οὕτω κρη-
φὴν ἐπαπειλοῦσαν αὐτὸ Σφύραν « δὲν φοβοῦμαι ποσὼς τὰ κτυ-
πήματά σου εἶμαι ψυχρὸν, ξηρὸν καὶ σκληρὸν ὅσον περισ-
σότερον μὲ κτυπήσῃς, τόσον περισσότερον στηρίζομαι εἰς τὴν θέ-
σιν μου ». Μολοντί δὲ τὸ τοιοῦτον ἐπιχείρημα φαίνεται μωρὸν,
ἀλλ' ὁ εἰς δημόσιον ὑπουργεῖον ἄνθρωπος συλλογίζεται πολ-
λάκις ὡς καρφίον. Ἐν τοσούτῳ ἰδοὺ ὅποιον ὑπῆρξε τὸ τέλος
τοῦ ἀνεκδότου τούτου. Οἱ μαχηταὶ μας ἦσαν στενοκέφαλοι, ἢ
δὲ βαρεῖα σφύρα δὲν ἐπαυσε τοῦ νὰ κτυπᾷ, καὶ τὸ σχολίου
καρφίον ἐκβῆκεν ἀπὸ τὴν θέσιν του ἐλόγησε λοιπὸν; ὄχι, ἐ-
συντρίφη...

Ὁ Μῦθος δηλοῖ... ὅ,τι δηλοῖ ἕκαστος μῦθος...

Ἐθνῶν χαρακτῆρες.

τὸ νὰ σκέπτεσαι ὁ Ἄγγλος ἄθειαν σὲ δίδει πλήρη,
ἀλλὰ νὰ φοβᾷς τῆς πείρας παντελῶς δὲν σὲ οἰκτείρει.
Ὁ δὲ Ρώσος τὸν λαόν του τὸν χορταίνει, τὸν πλουτίζει,
ἀλλὰ φαντασιοπλάνους σκέψεις, κρίσεις, ἐμποδίζει.
καὶ τὸν Γάλλον ἐχθρὸς, φίλος, κάλλιστα θὰ τὴν περάσῃς,
φθάνει χάρτην νὰ τὸν λέγῃς, σύνταγμα, βουλὰς καὶ φράσεις,

Μυθιστορικὴ Ἀνάμνησις.

ἀναμνήσκων προχθὲς τὸ πνευματώδες σύγγραμμα τοῦ
Σερβάντ, διηγείτο κατ' αὐτὰς ἀστείως τις διπλωματικός, καὶ
παρατηρῶν εἰς τὸ κρ' κεφάλαιον τοῦ ἑκτοῦ βιβλίου ὅτι ἡ

περίφημος ἦρας Δονκισσότης εὐρισκόμενος εἰς τὴν Ξενοδοχεῖον,
καὶ θεωρῶν τὴν διὰ νευροσπάστων παράσταν τῆς φυγῆς τῆς
ἑραίας Μελισσάνδρας, καὶ τὴν ὑπὸ τῶν Ἀράβων καταδιωξί-
ντες, καὶ κίνδυνον τοῦ νὰ περιπέσῃ εἰς χεῖρας τῶν βαρβάρων,
ἠσθάνθη ἀναζωπυρούμενον ἔλον του τὸν ἠρωϊσμόν, καὶ ὀρμήσας
ξυφῆρας κατὰ τῶν χαρτίνων καὶ κηρίων στρατευμάτων, τὰ κα-
τέκοψε μελιδὸν, συνέτριψε τὰ πάντα, καὶ ἐξῆλθεν εἰς ὀλίγα λε-
πτὰ νικητῆς καὶ τροπαιοῦχος τοῦ λαμπροτέρου ἀγῶνος ἀνα-
γνώσκων, ἔλεγε, τὸ μέρος τοῦτο τῆς πνευματώδους ταύτης
μυθιστορίας, ἐνθυμήθη τὰ σήμερον διατρέγοντα εἰς τὴν Ἑλλά-
δα κατὰ τοῦ γενναίου στρατηγοῦ Πρίβα, μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι
ἐκεῖ ὁ καλὸς Δονκισσότης ἀπέζημίωσε τὸν κύρ Πέτρον διὰ τὰ
κατωκερατισθέντα νευροσπαστά του, εἰς δὲ τὴν Ἑλλάδα δὲν
ὑπάρχει ὁ πληρώσιον ἐπὶ τέλους τὰ συντετριμμένα ἄσκη κατὰ
τὴν Γαλλικὴν παροιμίαν (qui payera les pots cassés) ἑλη-
σμένησας, ἐπεκρίθη ἄλλος, ὅτι θέλει πληρώσειν ὅστις πληρῶσει
πάντοτε καὶ πανταχοῦ τὰ πάντα; ... Ὁ ΛΑΟΣ!!

Περὶ τῆς αὐτομάτου ἀνάψεως τοῦ
ἀνθρωπίνου σώματος.

Ἐξ ὄλων τῶν διαφόρων εἰδῶν τοῦ αἰφνιδοῦ θανάτου, παρα-
βοξώτερος φαίνεται ὁ ἐπισυμβαίνων θάνατος διὰ τῆς αὐτομάτου
ἀνάψεως τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος μέχρι πρό τινας καιροῦ ἢ
περίστασις αὕτη ἦτον εἰσέτι ἄγνωστος καὶ εἰς πολλοὺς ἰατροὺς,
καὶ ἐνομίζετο ὡς μυθώδης διήγησις, ἀλλ' ἡ ὑπαρξίς τοῦ ἐξαι-
σίου τούτου φαινομένου εἶναι ἤδη προφανῶς ἀποδεδειγμένη ἀ-
πὸ τὰς παρατηρήσεις καὶ συμράνων μάρτυρας πολλῶν δια-
κεκριμένων ἀνδρῶν.

Πολλά άνοργάνιστα σώματα άνάπτουσιν, ώς γλωσσόν, άφ' έ-
αυτών άπό έσωτερικήν αίτίαν, ώς ή κόπρος, και μάλιστα των
ΰππων, τὰ βρεγμένα άχυρα και χόρτα, έπισεσωρευμένοι λιθάν-
θρακες, ιστία πλοίων άλειμμένα με έλαιον, θειομέταλον με νε-
ρόν, βρίζοπιτύρα τηγανισμένα, μαλλίον σφικτοδεμένον, καννά-
βιον και λινάριον, παλαιοφορέματα, όσπρια ψημένα και άλειμ-
μένα, πελεκούδια, τινά δέρματα, όταν ψηθώσιν όλγρον, όξυ νι-
τρικόν με αιθερικά και παχέα έλαια, πνεύμα φωσφορικόν, άμμιώ-
νιον, κιννάβαρις, θειοαντιμόναχον, άρσενικόν, βισμούθιον, ή άσβε-
στος όταν την σβύνωσιν, ήτις δύναται ν' άνάψη τότε άχυρα κτλ.

Πόσαι πυρκαϊάι δέν γίνονται άπό τοιαύτα πυροφόρα σώ-
ματα, και ώς έπιτοπλείστον μάλιστα εκεί όπου δέν ύπάρχει
ή παραμικρά ύποψία! Ούτως ήκολούθησεν ή μεγάλη πυρκαϊά
εις την Πετρούπολιν διά της αυτόμάτου άνάψεως του κανναβο-
ελαίου και της καπνίας, και μόλις μετά είκοσιτέσσαρας ώρας
έφανερώθη. Το αυτό ήκολούθησεν και εις τό Ποστέργερ εις την
Σλαβωνίαν, και εις τό Βονκουετ χωρίον της Γαλλίας· τοϋτο τό
χωρίον έδοκίμαζε τοιαύτας πυρκαϊάς πολλούς κατά σειράν χρό-
νους. Το πύρ άνεραίνετο εις οικίας, ίπποστάσια, άχυρώνας· κτλ.
ή φλόξ ήτο κυανή και ό καπνός δυσώδης· ποτέ μόν εξέλειπε,
ποτέ δε έφάνετο πάλιν· ώμοιάζε δε με τα πλανώμενα ρώτα,
και άναπτε πολλά εύκόλως· άναμφιβόλως δέν ήτον άλλο είμη
διαμέτρησης του ύδρογόνου.

Παρόμοιαι πυρκαϊάι ήκολούθησαν εις την Γαλλίαν και Ιτα-
λίαν. Εις τό Έβρεύξ τό πύρ εξήλθεν από την γήν και άναψεν
ό,τι ήδρεν έμπροσθέν του. Εις την Δύριαν έφάνη διά μιās την
ήμέραν και την νύκτα πύρ επάνω εις τās εξ άχύρων σκέπας
των οικιών, και εις τὰ από βροϋλλα και καλάμια περιφράγματα.

Επειδή δε, Πυροφόρον όνομάζει ή χημική τό σώμα, τό
όποσον μόνον άφ' έαυτου άνάπτει, δυνάμεθα όμοίως νά όνομά-
σωμεν πυροφορισμόν του ανθρώπινου σώμα-

τος την ιδιότητά, την όποιάν έχουσι τινά σώματα ανθρώπων
ν' άνάπτωσιν άφ' έαυτών.

Ο πυροφορισμός έμεινεν επί τοσοϋτον χρόνον άγνωστος, όχι
μόνον από έλλειψιν έμπείρων παρατηρητών, αλλά και εκ της
έπικρατούσης δεισιδαιμονίας του αίωνος· διότι οι φίλοι και γνώ-
ριμοι του πάσχοντος έπίστευον ότι έπεσε πύρ εκ του ουρανού,
ή εκβήκεν από τον τάρταρον του Άδου, και κατέκαυσε τον ά-
θλιον δι άμαρτήματα, τὰ όποια ούτε οϋτος έπραξεν ούτε οι γο-
νεϊς αυτου. Αλλ' άφου ή μόν κατάγρησις των πνευματαδών πο-
τών (τὰ όποια άναμφιβόλως συνεισφέρουσι πολυ εις την γέν-
νησιν του κακου) ηύξησεν, ή δε δεισιδαιμονία όλιγώστευσεν, έ-
πληροφορήθησαν οι άνθρωποι ότι το πύρ εξήρχετο από τό σώ-
μα των πασχόντων.

Εις τὰ άρκτικά μέρη παρατηρήθησαν ίκανοί πυροφορισμοί
ανθρωπίνων σωμάτων. Τοϋτο δε ήκολούθει εξαίρετως εις τούς
όσοι έπινον άκράτως τό οινόπνευμα· διά νά σβύσωσι δε την
άναψιν, έρόρφαν, καθώς διηγείται ο Σβεδιαεϋρ, γλοιώδη ποτά,
γάλα, ή πρόσφατον οϋρος.

Αι κυριώτεραι περιστάσεις, εις τās όποιās ήκολούθησαν αι
τοιαύται αυτόματοι άνάψεις, περιέχονται εις τὰ ακόλουθα συμ-
βάντα.

Ο Βερβολίν διηγείται ότι πτωχή τις γυνή εις Παβόσιους
δέν έπινεν, εις διάστημα τριών έτών, άλλο τι είμη οινόπνευμα,
ώς εκ τούτου τό σώμα της έλαβε τοιαύτην καυστικήν ιδιότητα,
ώστε μιαν νύκτα έγεινεν όλη σποδός και καπνός, μόνον δε τό
κρανίον, και τὰ έξωτερικά μέρη των δακτύλων της έμειναν ά-
βλαβή.

Διηγείται ο Φολλιν ότι, ή κόμησα Κορνηλία Βάνδε ήλικίας
έξηκονταδίο έτών, άλλως ύγιής και εύρωστος, έπλαγίασε μιαν
εσπέραν (εις τὰ 1731) παραπονουμένη ότι την επόνουν τὰ
μέλη, κειμένη δε εις την κλίνην διετκέδασεν άκόνη πέντε ώ-

ρας συνομιλουσα με την θεραπαινίδα της, ητις, αφού ειδε την κυρίαν της αποκοιμισμένην, εξήλθε και ησφάλισε τον θάλαμον κατά το σύνθεσ' την δε έρχομένην πρωίαν εισελθούσα η κόρη βλέπει με έκπληξίν της θλίγον μακράν της κλίνης σωρόν τινα στάκτης, έντος δε του σωρού τα δύο σκέλη της κυρίας της άβλαβή από τα δάκτυλα έως τα γόνατα, με τας περικηνημάδας τας οποίας συνήλιζε να φορή και την νύκτα· μεταξύ εις τα σκέλη ήτον η κεφαλή της οποίας ο εγκέφαλος, το ήμισυ όπισθόν μέρος, και θλα ή σιαγών ήσαν κεκαυμένα· εις τον σωρόν της στάκτης εύρέθησαν τρία μελανά καυμένα δάκτυλα, όλον το επίλοιπον σώμα είχε γείνει στάκτη. Ο άλλρ του θαλάμου της ήτο πλήρης καπνίας, και εις νυκτερινός λύχνος σκεπασμένος με στάκτην, έλαιον όμως δεν εύρέθη παντάπασιν έντος του θαλάμου το άλειμμα δύο κηρίων είχε αναλίσσειν, και είχε μείνει μόνον το έλλύχνιον· υγρόν τι ήτον εις τους πόδας των κηροπυγίων, το όποιον πιθανώς ήτον ύδωρ, γεννηθέν εκ της συνθέσεως του εκ των ελαιουιδών σωμάτων υδρογόνου με το όξυγόνον του αέρος· εις την κλίνην της δεν παρατηρήθη καμμία άλλη μεταβολή, ειμή μόνον ότι το καταπέτασμα ήτον ανασηκωμένον και ριμμένον όπισθεν, καθώς βταν εισέλη ή εξέλη τις απ' αυτήν, τὰδ σινδόνα και όλα τα έπιπλα ήσαν κλιδωμένα από λευκόραιοι καπνίαν και υγρά. Η καπνία διεπέρασεν έως εις τα συρτάρια και είχε χρωματίσει τα πανικά· είχε κολήσει δε και εις τους τοίχους τινος πλησίον μαγειρείου, και εις τα έντος αυτού άγγεια και σκεύη. Κομμάτιον άρτου, σκεπασμένον με τοιούτην καπνίαν, εδόθη εις τα σκυλία και δεν το έφαγαν. ο άτμός είχε διαδοθεί και εις άλλους θαλάμους της οικίας, εις τα παράθυρα ένος τούτων παρατήρησαν παχειάν τινα δυσωδή κυτρίνην υγρότητα, η δυσωδία είχεν έκταθη καθ' όλην την οικίαν, εις δε το ύπερφών του θαλάμου, όπου είχαν ακολουθήσει η άναψις υπήρχε γλοιώδες τι υγρόν τόσον

δυνατά κολλημένον επί των τοίχων και των έπίπλων, ώστε πολλά δυσκόλως έπογογγίζετο. Η εύγενής αυτή κυρία συνήλιζε να πλύνη καθ' εκάστην όλον της το σώμα, με κάμφοραν αναλελυμένην εις οινόπνευμα.

Εις τα 1744 την 10 Απριλίου εκάη εις το Σούφρολκ της Αγγλίας η Γράτια-πέττ, γυνή τινός αλλέας· περὶ τούτου του συμβάντος γράφει ως ακόλουθως ο Μίστερ Λόβερ προς τον εις Λονδίνον αδελφόν του «Οι δικαστικοί Ιατροί αναφέρουσιν ότι η γυνή αφού ανέβη με την θυγατέρα της δια να πλαγιαστή, κατέβη πάλιν άμέσως γυμνή μόνον με τον χιτωνίσκον της· την έρχομένην πρωίαν την ηύρον επί της έστίας, όπου δεν υπήρχε παντάπασιν πυρ· πλησίον της ήτο κηροστάσιον, και το εις αυτό κηρίον το όποιον την είχε φωτίσει καταβαίνουσαν την κλίμακα, είχε καθ'ν όλον η μαρτυρία της κόρης και των παρεστώτων είναι η ακόλουθος· η γυνή έως εξήκοντα έτών την ηλικίαν ήτο πρό πολλου συνειθισμένη να καταβαίνει πάνταν νύκτα δια να καπνίση, η να έκτελή οικικήν τινα ύπηρεσίαν, και μετά ταυτα ανέβαινε πάλιν και έπλαγιαζεν· η κόρη αποκοιμήθη, και μη βλέπουσα την έρχομένην πρωίαν την μητέρα της, καταβαίνει και την εύρίσκει κειμένην επί του δεξιού πλευρού, η κεφαλή της ήτον επικειμένη εις τινα πυροστάιον, το δε σώμα της ήπλωμένον επί της έστίας, και τα ποδάριά επί τινος ξύλου το σώμα ώμοιάζε με καιόμενον δαυλόν χωρίς φλόγα, η κόρη το έσβυσε με νερόν, και η δυσωδία όλίγον έλειψε να πνίξη τους γείτονας, οτινες έτρεξαν εις τας φωνάς της. το κορμίον της ώμοιάζε με σωρόν ανθρώπων κεκαλυμμένων από λευκήν στάκτην, η κεφαλή, οι βραχίονες, οι μηροί, τα σκέλη και οι πόδες, ήσαν επίσης πολλά καυμένα».

Αέγουσιν ότι η γυνή αυτή είχε πίνει την έσχίτην έσπέραν

πολύ οινόπνευμα από την χαράν της, διά την από Γιβραλτάρ επιστροφήν μιᾶς ἄλλης θυγατρὸς της.

Δύσκολον εἶναι, προσθέτουσιν οἱ τότε παρατηρηταί, νὰ ἐξηγηθῆ ἡ ἀναψις αὕτη, ἐπειδὴ εἰς τὴν ἐστίαν δὲν ὑπῆρχε παντάπῃ πυρ, καὶ τὸ κηρίον εἶχε κατῆν ὄλον. Πρὸς τούτοις ἀπὸ τὸ ἐν μέρος της ἐφαίνετο ἐν φόρεμα, καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο ἐν παραπέτασμα, ἀμφοτέρα ἐπίσης ἀβλαβῆ· ὁμοίως καὶ τὸ ξύλον ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἦσαν ἐξηλωμένοι οἱ πόδες της δὲν ἐπειράχθη παντάπῃ, μ' ὄλον τὸ ἀλειμμα τὸ ὁποῖον ἀνέλυσεν ἐπὶ τῆς ἐστίας. Ἀπὸ τὴν περιγραφὴν τῶν μαρτύρων συμπεραίνομεν, ὅτι τὸ σῶμά της ἀναψεν ἐνδοθεν καὶ ὄχι ἐξωθεν.

Ὁ χειρουργὸς Βίλμελχ περιγράφει εἰς τινὰ ἐπιστολήν του τὸ ἀκόλουθον συμβάν. « ἡ Μαρία-Χίεζ, ἡλικίας πενήτηντα ἐτῶν, ἦτο φιλοπότις, καὶ ἡ εἰς τοῦτο κλίσις της πῦξινε μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀνδρὸς της. Ἐν ἔτος πρὸ τοῦ θανάτου της, ἔπιπε καθημέραν ἑκατὸν περίπου δράμια ρουμίου ἢ γλυκανίσσου· εἰς τὴν ἀνοιξιν ἠρρώσθησεν ἀπὸ ἱκτερον, καὶ ἦτο βιασμένη νὰ θεραπευθῆται· μ' ὄλην της δὲ τὴν ἀδυναμίαν ἐξηκολούθει κατὰ τὴν συνήθειάν της νὰ πίνῃ οινόπνευμα καὶ νὰ καπνίζῃ ἢ κλίνῃ ἐπὶ τῆς ὁποίας ἐκοιμᾶτο ἦτον ἕξ πόδας μακρὰν ἀπὸ τὴν κάμινον, καὶ κατ' εὐθείαν γραμμὴν μ' ἐκείνην. Τὴν πρὸ τοῦ θανάτου της ἡμέραν, τὴν 4. Μαρτίου, ἔπεσεν ἡ ἀθλία εἰς τὸ ἔδαφος, ἀπὸ δὲ τὴν μεγάλην της ἀδυναμίαν ἔπρεπε νὰ μείνῃ ἐκεῖ, καὶ δὲν ἠδυνήθη ν' ἀνασηκωθῆ ἕως ὅτου ἦλθον εἰς βοήθειάν της τὴν ἀκόλουθον ἑσπέραν ἠθέλησε νὰ περάσῃ μόνη, ὅθεν τὴν ἀφῆκαν πρὸς τὰς ἑνδεκα ἡμισυ ὥρας, καὶ ἐσφάλησε τὴν θύραν καὶ τὴν συνήθειαν ἐπὶ τῆς κλίνης της ἦτον ἐν ἀναμμένον κηρίον, εἰς δὲ τὴν κάμινον πῦρ ἀπὸ λιθάν-θρακας· καπνὸς ἐξεργόμενος πρὸς τὸ πρῶτ' ἀπὸ τὰ παράθυρα ἠρέθισε τὴν περιέργειαν τῶν γειτόνων, οἵτινες ἔτρεξαν, συνέτριψαν τὴν θύραν, καὶ εἶδον φλόγα εἰς τὸ οἶκμα τὴν ὁποίαν ἀ-

» μῆσως ἔσβυσαν, καὶ τότε εἶδον τὰ λείψανα τῆς ἀθλίας γο-
» ναϊκῶς ἐν σκέλος καὶ εἰς μὲρὸς ἦσαν ἀκόμη ὀλόκληρα· ἀπὸ
» τὸ δέρμα ὅμως, τὸ κρέας καὶ τὰ ἐντόσθια, δὲν εἶχε μείνει πλέ-
» ον τίποτε· τὰ κόκκαλα τοῦ κρανίου, τοῦ στήθους, τῆς βράχης
» καὶ οἱ βραχίονες ἦσαν διόλου κεκαυμένα, καὶ μὲ λευκοειδῆ σά-
» κτην σκεπασμένα· τὰ σκεύη τοῦ οἴκηματος ἐβλάβησαν πολλὰ ὀ-
» λίγον μόνον τὸ πρὸς τὴν κάμινον μέρος τῆς κλίνης ἦτον ἐπιπο-
» λαίως κεκαυμένον· σινδόνια, σκέπη, κτλ. ἔμειναν ἀβλαβῆ· ἐγὼ
» εἰσῆλθον, ἐξακολουθεῖ ὁ χειρουργὸς, εἰς τὸ οἶκμα δύο ὥρας
» ἀφοῦ τὸ ἠνοιξαν, καὶ εἶδον ὅτι οἱ τοῖχοι καὶ ὅλα τὰ σκεύη
» ἦσαν μελανοχρωματισμένα· ὅτι τὸ πῦρ εἶχε καύσει καθ' αὐ-
» τὸ μόνον τὸ λείψανον, καὶ ἠσθάνθη ἀνυπόφορον δυσωδίαν ».

Γυνὴ τις ἡλικίας ἐτῶν πενήτηντα, ἣτις ἐμέθυε πάντοτε προτοῦ νὰ πλαγιάσῃ, εὐρέθη ὄλη ἀποτεφρωμένη· μόνον τινὰ κόκκαλα ἔμειναν ἀβλαβῆ, καὶ τὰ περὶ αὐτὴν σκεύη ἐπειράχθησαν πολλὰ ὀλίγον. Ὁ Βικ-δ' Ἄζιρ, ὁ αὐτόπτης τούτου τοῦ συμβάντος, ὁμολογεῖ ὅτι τὸν ἦσαν γνωστοὶ πολλοὶ τοιοῦτοι θάνατοι.

Ὁ Δεκάτ ἀναφέρει τὰ ἀκόλουθον « Εἰς τὴν εἰς τὸ Ρεῖμς δια-
» τριθὴν μου, ἑκατοίκουν, λέγει, εἰς τὴν οἰκίαν τινὸς Μιλλέτ· ἡ
» γυνὴ του ἦτο κακῆς διαγωγῆς καὶ ἐμέθυε καθ' ἑκάστην, ὅθεν
» ἐβιάσθη νὰ ἐμπιστευθῆ τὴν οἰκονομίαν τῆς οἰκίας του εἰς τινὰ
» νέαν κόρην, ἣτις ἦτο πολλὰ ὠραία· εἰς τὰ 1725 Φευρουαρίου
» 20, εὗρον τὴν γυναῖκα εἰς τὸ μαγειρεῖον κεκαυμένην· μόνον
» μέρος τῆς κεφαλῆς, οἱ μῆροί καὶ τὰ σκέλη, καὶ τινὰ ῥαχο-
» κόκκαλα εἶχον ἀποφύγει τὴν δύναμιν τοῦ πυρός· τὸ ἔδαφος,
» ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἔκειτο τὸ λείψανον, ἦτο κεκαυμένον ἕνα ἡμισυ
» πόδα, ἐν ζυμοσκαφίδιον καὶ ἐν ἀλατοδοχεῖον, τὰ ὁποία ἦσαν
» πολλὰ σιμὰ ἔμειναν ἀβλαβῆ· ὁ χειρουργὸς Χριστιάνος ἐξέτασε τὰ
» μείναντα μέρη τοῦ λειψάνου μὲ ὄλας τὰς νομικὰς διατυπώσεις·
» ὁ Μιλλέτ ὁμολόγησεν εἰς τὴν προανάκρισιν, ὅτι εἶχε πλαγι-
» ἀσει μὲ τὴν σύζυγόν του τὸ ἑσπέρας· ὅτι αὕτη μὲ δύναμὴν

« ν' ἀποκοιμηθῆ ὑπῆγεν εἰς τὸ μαγειρεῖον· καὶ ὅτι ὁ ἴδιος
 » συμπεραίνων ὅτι ἐκείνη ζεσταίνεται ἐκεῖ, ἀποκοιμηθῆ πάλιν·
 » εἰς τὰς δύο ὥρας τὸν ἐξύπνησεν ἀνυπόφορος δυσωδία, καὶ
 » εἰσελθὼν εἰς τὸ μαγειρεῖον τὴν εἶδεν εἰς τὴν προεκτεθεισάν
 » κατάστασιν· ἡ ἀμάθεια τοῦ χειρουργοῦ Χριστιάνου, καὶ ἡ
 » συνδιατριβὴ τῆς ὥραιας οἰκονόμου, παρέσυρον τὸν ἐπίσης ἀ-
 » μαθῆ εἰσαγγελέα εἰς τὸ νὰ ὑποπτευθῆ τὸν δυστυχῆ καὶ ἀθώ-
 » ον σύζυγον ὅτι ἐξέκαμεν ἀπὸ τὴν γυναῖκα του, μεῖσα προ-
 » μελετημένα καὶ πιθανά, διὰ νὰ δώσῃ εἰς τὸ πρᾶγμα μορφήν
 » περιστατικοῦ· μολονότι δ' ἐπὶ τέλους ἐφανερώθη ἡ ἀθωότης
 » του, ἀλλὰ κηταναλώσας εἰς τὴν δίκην ὅλην του τὴν περι-
 » ουσίαν, καὶ στερηθεὶς τῆς υγείας του κατήντησε νὰ ζῆσθ τὸ
 » ὑπόλοιπον τῆς ζωῆς του εἰς τι νοσοκομεῖον ».

Ὁ χειρουργὸς Μιρκίρε διηγείται ὅτι τὸν Φεβρουάριον τοῦ ἔτους
 1779 ἐκίη εἰς τὸ Αἰξὴ ἡ Μαρία χεῖρα τοῦ ὑποδικματᾶ Νικολά-
 ου Γαβριέρου, αὕτη ἦτο μικρὰ κατὰ τὸ ἀνάστημα καὶ παρα-
 δεδομένη εἰς τὸ πίνειν, ὁ χειρουργὸς Ρουκᾶς διωρισμένος ἀπὸ
 τὴν Διοίκησιν νὰ ἐξετάσῃ τὸ πρᾶγμα, κῆρεν εἰς τὸ οἶκημα σω-
 ρόν τινα στάκτης καὶ τινας κοκκίλων τὰ ὁποῖα ἦσαν τόσο
 πολὺ καυμένα, ὥστε ὀλίγον μόνον τριβόμενα ἐγίνοντο κόνις, μόνον
 τὸ κρανίον, μία χεὶρ καὶ εἰς ποῦς, ἔμειναν ἀβλαβῆ, πλησί-
 ον τούτων τῶν λειψάνων ἦτο μία τράπεζα καὶ ὑποκάτω ταύ-
 της μία ξύλινος θερμάστρα, τὰ ὁποῖα δὲν ἐπειράχθησαν διό-
 λου, ἐκάσσαν μόνον τὰ ποδάρια καὶ τὸ κάθισμα τινὸς καθέδρας,
 ἧτις ἦτο πολλὰ πλησίον τῆς ρηθείτης δυστυχούς, τὰ λοιπὰ
 σκεῦα ἦσαν ἀβλαβῆ· ἀποδεικνύεται λοιπὸν ὅτι καμμία καύσιμος
 ὄλη, πλὴν τοῦ ἐμπροσθινοῦ μέρους τῆς καθέδρας, δὲν συνεισέφε-
 ρεν εἰς τὴν ταχείαν ταύτην ἀποτέφρωσιν, ἧτις ἐγένεν εἰς διάσθη-
 μα μίας ὥρας.

Ὁ Βοανεώ, ἐφημερὶς τοῦ Δόλ, γράφει τὰ ἀκόλουθα πρὸς
 τὸν Δεκάτ « Ἡ Κυρία Βοασεών, ἡλικίας ἑτῶν ὀγδοήκοντα πολ-

« λά ἔτη, δὲν ἐπινεν ἄλλο τι πρὸ πολλῶν χρόνων, εἰ μὴ μόνον
 » οἶνὸπνευμα, καὶ ἄλλα τοιαῦτα σίκερα· μίαν ἡμέραν ἐκάθητο
 » πλησίον τοῦ πυρὸς τῆς καμίνου εἰς μίαν καθέδραν, ἡ θε-
 » ραπαινὴς τῆς εὐγῆκε διὰ τινὰς στιγμὰς, καὶ ἐπιστρέφουσα
 » βλέπει μὲ μετ' ἄλλην τῆς ἐκκληζίν, τὴν κυρίαν τῆς ἀναμμένην·
 » φωνάζει, τρέχει ὁ κόσμος, εἰς μάλιστα ἠθέλησε νὰ σβύσῃ
 » τὴν φλόγα μετ' ἡμῶν, καὶ ἐκείνη ἐκόλλησεν ἐπὶ τῆς
 » χειρὸς του τόσοσιν δυνατὰ, ὡς ἀκολουθεῖ εἰς τὸ ἀναμμένον
 » οἶνὸπνευμα καὶ εἰς τὸ ἐλαιόν, μετὰ ταῦτα ἔφερον νερόν καὶ
 » γὰ ἔχσαν ἐπάνω τῆς ποταμῆδόν, ὅμως ἡ φλόξ ἀντὶ νὰ σβύσῃ
 » ἀνεζώπιρτο περισσότερο, καὶ δὲν ἔπαυσεν εἰμὴ ἀφοῦ κατη-
 » ναλώθη ὅλον τὸ κρέας τοῦ σώματος, καὶ τὸ σκελετὸν ἔμεινε
 » μελανοκαυμένον ἐπὶ τῆς καθέδρας, ἧτις ἐβλάβη μόνον ἐπιπο-
 » λαίως, μένον δὲ εἰς ποῦς καὶ αἱ δύο χεῖρες, ἐχωρίσθησαν ἀ-
 » πὸ τὰ λοιπὰ κόκκαλα· παρόμοιον συμβεβηκὸς ἠκολούθησε
 » καὶ εἰς τὸ Δεινάντ.

Ὁ χειρουργὸς Μερβίλλε ἀναφέρει ὅτι τὴν τρίτην Ἰουνίου τοῦ ἔτους
 1782 ἐκίη εἰς Λάβν ἄποια Θυάρε, εἶχε γένει ὀλὴ στάκτη,
 καὶ τὰ σκληρότερα κόκκαλα εἶχον χάσει τὴν μορφήν καὶ τὴν
 στεφρότητα· κἀνὲν δὲν ἐγνωρίζετο πλὴν τινων τοῦ κρανίου
 τῆς ῥάχης, μέρος τοῦ μηροῦ καὶ τοῦ ὤμοπλάτου, ὅμως καὶ ταῦτα
 ἦσαν τόσοσιν πολὺ καυμένα, ὥστε ὀλίγον μόνον τριβόμενα ἐγί-
 νοντο κόνις· μόνος ὁ δεξιὸς ποῦς ἦτον ἀκόμη ὅλος· ἀβλαβῆς τὸ
 παραμικρὸν σκεῦος τοῦ οἰκήματος δὲν ἐπειράχθη ἀπὸ τὸ πῦρ,
 ἡ καθέδρα εἰς τὴν ὁποῖαν ἐσυνείηκε νὰ κάθηται αὐτὴ ἡ ἀθλίη
 Θυάρε, εὐρέθη πλησίον τῆς· καὶ ὀλη ἀβλαβῆς, ἡ ἰδίη ἦτον πολ-
 λά χονδρῆ, ἐξακουτούτης τὴν ἡλικίαν, καὶ ἡγάπα πολὺ τὸν οἶνον
 καὶ τὰ σίκερα τὴν τελευταίαν ἡμέραν τῆς ζωῆς τῆς, εἶχε πίνει
 μίαν λάγνην οἴνου καὶ ἰκανὸν οἶνὸπνευμα.

Ὁ Κόρν ἀναφέρει πολλὰ τῆς αὐτομάτου ἀνάψευς παραδειγ-
 ματᾶ, καὶ ὁ Βουρρίτ διηγείται ὁμοίως, ὅτι εὗρον τινὰ γυναῖ-

κα εύτελους καταστάσεως καυμένην αὔτη ἦτο δύσφημος διὰ τὴν μεγάλην τῆς εἰς τὸ πίνειν κλίσιν· μόνα τὰ ἄκρα μέρη τοῦ σώματος τῆς ἔμειναν ἀβλαβῆ, τὰ δὲ σκευὴ τοῦ οἰκήματος ἐπειράχθησαν πολλά ὀλίγον. Καὶ ἄλλαι δύο ἱερεῖαι τοῦ Βάκχου ἔπαθον τὰ ἴδια εἰς τὸ Κάεν, εἰς τὴν μίαν ἐπίσης τὸ νερὸν δὲν ἠδυνήθη νὰ σβέσῃ τὴν ἀναψιν.

Τοῦ Χούφελαν ἡ ἰατρικὴ ἐφημερίς ἀναφέρει ὁμοίως τὰ ἀκόλουθα· Ἀπὸ τὴν ἀρκτώων Ἀμερικὴν ἦλθεν εἰδησις ὅτι, γυνή τις ἐκάη πολλά ἐγρήγορα καὶ δι' ἐσωτερικοῦ πυρὸς· εἰς ταύτην τὴν καταστροφὴν κἀνεὶς δὲν ἦτο παρὼν· οἱ συγκατοικοὶ τῆς τῆν εἶχον ἀφήσει ὑγιᾶ, καὶ εἰς τὴν ἐπιστροφὴν τῶν δὲν ἤρρον ἄλλο τι εἰς τὸ οἶκημα, εἰμὴ σωρὸν μελανοῦ ἀλείμματος, ὀλίγην στάκτην καὶ τινα ἀνυπόφορον δυσωδῖαν·

Ἡ περιοδικὴ συλλογὴ διηγεῖται ἐπίσης τοιοῦτον παράδειγμα· τὰ κρέατα τοῦ ὑπογαστρίου καὶ τοῦ στήθους ἦσαν ἀπνηθρακωμένα, ὅλον τὸ σῶμα ὠμοίαζε μὲ σωρὸν ἀνθράκων, καὶ διέδιδε διαπεραστικὴν δυσωδῖαν· εἰς πούς μόνον εἶχε μείνει εἰς τὴν φυσικὴν του θέσιν, ἡ ἔτι εἰς τὸ σῶμα κρεμασμένα κεφαλὴ ἦτο φυσικωμένη· πρὸ δύο ὡρῶν εἶχον ἰδεῖ ταύτην τὴν ἀθλίαν περιπατοῦσαν, καὶ τὴν εἶχον ἀκούσει ὁμιλοῦσαν.

Ἡ ἀκόλουθος ἀναφορὰ τοῦ Δεμαρέτζ εἶναι πολλὰ περίεργος· « Αἱ Ἐφημερίδες τοῦ 1805 ἀναφέρουσι τὴν παράδοξον καὺσιν τῆς Κυρίας Βοῦέρ· ταύτης τῆς τραγικῆς σκηνῆς ἡμὴν ὁ ἴδιος αὐτόπτης· ἡ γυνὴ ἦτον ἡλικίας ἐξήκοντα ὀκτώ ἐτῶν, καὶ τόσον παχεῖα, ὥστε ἐξύγιζε διακοσίας γαλλικὰς λίτρας. Κατὰ τὴν μαρτυρίαν πολλῶν γνωρίμων τῆς ἦτο πολλὰ παραδεδομένη εἰς τὸ πίνειν· εἰς δὲ τὰς πέντε Δεκεμβρίου, ἐνθ' ἀπ' ἐσπέρας· ἐχαίρετο πολλὰ καλὴν ὑγίαν, τὸ πρωὶ εἰσελθὼν εἰς τὸν θάλαμόν τῆς ὁ θυρωρὸς τῆς οἰκίας τῆς, τὴν ἤρρον ὄλην ἀπνηθρακωμένην· εἰσελθὼν ὁ ἴδιος εἰς τὸν θάλαμόν τῆς, εἶδον μὲ μεγάλον μου. Οὐκυσασμὸν ὅτι, πλὴν τινος μικρᾶς

τραπέζης καὶ ἐνὸς κιβωτίου, κἀνὲν ἀπὸ τὰ ἐπίλοιπα σκευὴ δὲν εἶχε πειραχθῆν εἰς τὸ παραμικρόν· ἐν μέρος τοῦ οἰκήματος ἦτο μελανὸν ἀπὸ δυσώδη ὑγρότητα, ἐπίσης καὶ τὰ σκευὴ· ἡ δὲ θύρα καὶ τὰ παραθυροῦαλια ἦσαν σκεπασμένα ἀπὸ παχὺ ἀλείμμα· ἀπ' ὅλον δὲ τὸ λείψανον εἶχε μείνει μόνον τὸ χόανον (τὸ ἐπάνω τῶν μηρῶν δακτυλωτὸν κόκκαλον)· τοῦτο τὸ φαινόμενον, τὸ ὅποῖον ἀκόμη δὲν ἐξετάσθη ἀκριβῶς, εἶναι ἄξιον τῆς προσοχῆς τῶν ἰατρῶν, τῶν φυσιολόγων καὶ τῶν νομικῶν.

Πολλὰ Γαλλικὰ Ἐφημερίδες λέγουσιν ὅτι, τὸ φαινόμενον τῆς αὐτομάτου ἀνάψεως, δὲν εἶναι νέον οὔτε σπάνιον. Χήρα ἐμπόρου τινὸς εἰς τὸ Μορτάγνε, ἥτις ἔπινε μὲ μεγάλην κατάχρησιν τὸ οἶνόπνευμα, εὐρέθη ὄλη καυμένη πλησίον τῆς ἐστίας, εἰς ἡλικίαν 70 ἐτῶν· μόνον τὰ κρανιοκόκκαλα, τὸ ἀριστερὸν σκέλος, καὶ ἡ ἄκρα τοῦ δεξιοῦ ποδός, δὲν εἶχον βλαβῆν· ἀπὸ δὲ τὸ λοιπὸν σῶμα εἶχε μείνει μόνον δυσώδης τις κόνις, καὶ εἶδος ἐλαφροῦ σπογγοειδοῦς καὶ αἱματωμένου ἀνθράκος.

Εἶναι ἀληθές, ὅτι αἱ αὐτόματοι ἀνάψεις ἀκολουθοῦσιν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς γυναῖκας, μολυντοῦτα καὶ οἱ ἄνδρες δὲν εἶναι ἀπ' αὐτὰς διόλου ἐξηρημένοι, ὡς ἐπιβεβαίωθαι καὶ ὁ ἰατρὸς Βατάγλια, διηγούμενος εἰς τινα ἐφημερίδα τοῦ Ποντε-Βόστο· ὅτι ἱερεὺς τις ὀνόματι Βαρθολομαῖος, κάτοικος τοῦ Μόντε-Βολέρ, ὑπῆγε δι' ἰδιαιτέρας ὑποθέσεις του εἰς τὴν πανήγυριν τοῦ Φιλαίτου· τὸ ἐσπέρας ἔφθασεν εἰς τὸ Φαινῆλε καὶ κατώκησεν εἰς ἕνα γαμβρόν του· εὐθὺς δὲ, ὅτε ἔφθασε, παρεκάλεσε νὰ τὸν φέρωσιν εἰς τὸν δι' αὐτὸν προσδιορισμένον θάλαμον, καὶ νὰ τὸν βάλωσιν ἐν καθαρὸν μανδύλιον ἐπάνω εἰς τὴν ῥάχην του ὑπὸ τὸν χιτωνίσκον τὸν ἀφῆκαν μόνον, καὶ ἤρχισε νὰ προσεύχεται· μετὰ τινὰς στιγμὰς ἤκουσαν εἰς τὸ οἶκημά του ἀλλόκοτον κρότον, ἐνταυτῷ καὶ τὴν φωνὴν τοῦ ἱερέως· οἱ ἄνθρωποι τῆς οἰκίας ἔτρεξαν, καὶ εἶρον τὸν ἀθλιὸν ἱερέα ἐξηπλωμένον ἐπὶ τοῦ ἐδάφους.

καὶ περικυκλωμένον ἀπὸ μικρῆς φλόγα, ἥτις ἀπεμακρύνθη εἰς τὴν προσέλευσιν τῶν ἀνθρώπων ὀλίγον κατ' ὀλίγον, καὶ τέλος ἐξέλιπε διόλου· τὸν ἔθεσαν ἐπὶ τῆς κλίνης του, καὶ τὸν ἐπεριποιήθησαν ὅπως ἠδυνήθησαν τὴν δὲ ἐρχομένην ἡμέραν, διηγεῖται ὁ ἰατρὸς Βατάγια, μ' ἔκραζαν καὶ ἀροῦ τὸν ἐξέτασα ἐπιμελῶς, εὔρον ὅτι τὸ δέρμα τοῦ δεξιῦ βραχίονος ἦτο χωρισμένον ἀπὸ τὸ κρέας καὶ ἐκρέματο, καθὼς καὶ τὸ μεταξὺ τῶν ὤμων καὶ τῶν ὀσφύων. Ἐκοψα λοιπὸν ὅλα ταῦτα τὰ κομμάτια, καὶ παρατηρῶν ὅτι ἡ δεξιὰ χεὶρ ἀρχίζει ν' ἀπὸνεκροῦται ἐκαμὰ τινὰ κοπήματα εἰς αὐτήν, μόλοντοῦτο τὴν εὔρον τὴν ἐρχομένην ἡμέραν, καθὼς ἐροθήθην, δηλαδὴ τῶντι κεκαυμένην· εἰς τὴν τρίτην μου ἐπίσκεψιν εἶχον ἀρχίσειν ὅλα τὰ ἐπίλοιπα πληγωμένα μέρη νὰ καίωσι κρυερῶς, ὁ ἄρρωστος ἔλεγεν ὅτι ἔχει καυστικὴν δίσκην καὶ ἐδοκίμαζε σφοδρωτάτους σπασμούς· τῆς κοιλίας του τὰ περισσεύματα ἦσαν σεσηπτότα, εἶχεν ἀδιάκοπον ἐμετὸν καὶ πολλὴν θερμὴν συνωδευμένην μὲ παραληρήματα, τέλος πάντων ἀπέθικε τὴν τετάρτην ἡμέραν ἀροῦ ἐκοιμήθη δύο ὥρας κατὰ συνέχειαν· εἰς τὴν τελευταίαν μου ἐπίσκεψιν εὔρον τὸν ἄρρωστον βελῶς κωμώμενον, καὶ παρατήρησα μὲ ἐκπληξιν ὅτι ἡ σῆψις εἶχε τὸσόν προχωρήσει, ὥστε ἡ δυσωδία ἦτον ἀνυπόφορος, τὰ ἐκ τοῦ σώματός του σκαλίχια ἐσύροντο ἐξω ἀπὸ τὴν κλίνην, καὶ οἱ ὄνυχες ἐπιπτον ἀφ' ἐκωτῶν βλεπῶν δὲ αὐτὸν εἰς τοιαύτην ἐλεεινὴν κατάστασιν ἔκρινα περιττὸν νὰ ἐπιχειρισθῶ θεραπευτικὰ μέσα.

Εἶχον ἐρωτήσει τὸν ἄρρωστον πῶς τὸν συνέβη τοῦτο τὸ κακὸν, καὶ μ' ἀπεκρίθη ὅτι εἶχεν αἰσθανθῆ πόνον τινὰ εἰς τὸν δεξιὸν βραχίονα, ὡς νὰ τὸν εἶχε κτυπήσει τις μὲ βόπαλον, καὶ ὅτι εἶδεν ἐνταυτῷ ἐπὶ τοῦ χιτωνίσκου του ἓνα σπινθῆρα.

Ἐκ τούτων ἀποδεικνύεται σαφέστατα ὅτι τὸ ἀνθρώπινον σῶμα εἰς τινὰς περιστάσεις εἶναι ὑποκείμενον καὶ εἰς τὰς φλόγας τοῦ Ἡφαίστου τὸν πυροπορισμὸν, καθὼς καὶ εἰς τὰ κύματά

τοῦ Περσεΐδωνος τὸν Ἰδρωπῆ· ἡ διαφορὰ εἶναι ὅτι τὸ δεύτερον ἀκολουθεῖ συνεχέστερον.

Παρατηρήθη ὅτι τὰ περισσότερα αὐτοκαυμένα ὑποκείμενα ἦσαν κατὰ τὸ μάλλον καὶ ἦττον παραδεδομένα εἰς τὴν μέθην, ἔθην καὶ οἱ περισσότεροι ἀποδίδουσιν εἰς τοῦτο τὴν αἰτίαν τοῦ φαινομένου. Ὁ Λαῖρος φρονεῖ ὅτι ὅλα τὰ μέρη τοῦ σώματος τῶν τειούτων ὑποκειμένων διαπεριώνται ἀπὸ μορίδια ἀλκοχολικά, τὰ ὅποια ἀπορροφῶνται ἀπὸ τὰ λεμφαντικὰ ἀγγεῖα, καὶ ἐπειδὴ τὸ ἀλκοχὸλ, ὡς γνωστὸν, εἶναι ἐμπρησίμον, λαμβάνει καὶ τὸ σῶμα ἐμπρηστικὴν διάθεσιν. ὁ Λαῖρος ἐπιστηρίζει τὴν γνώμην του μὲ τὴν ἀκόλουθον πείραν· τὰ ἐντόσθια καὶ ἄλλα μέρη τοῦ σώματος μυρίζουν ἀπὸ ἀλκοχὸλ, ἐὰν τὸ ὑποκείμενον ἔπινη τοῦτο τὸ σίκερον πρὸ τοῦ θανάτου του, καὶ ἡ φλόξ ἔχει τὸ αὐτὸ χρῶμα μὲ τὸ καιόμενον ἀλκοχὸλ· πλὴν τούτου καὶ ἡ ὑπερβολικὴ παχύτης καὶ ἰσχνότης συνεισφέρει πολὺ εἰς τὴν αὐτόματον ἐναψιν, ἡ μὲν διὰ τὴν ἐμπρηστικὴν ποιότητα τοῦ πάχους, ἡ δὲ διὰ τὴν ἔλλειψιν τοῦ ὑγροῦ.

Ὁ Βενδὸς φρονεῖ ὅτι ἡ ἀναψις γίνεται διὰ τοῦ ἀλκοχολ, τὸ ὅποιον ἀνάπτει ἀπὸ τυχηρῶν ἐξωτερικῶν σπινθῆρα. Ἡ ὑπόθεσις ὅμοις αὕτη δὲν ἐξηγεῖ ἐξαρκούντως τὰ φαινόμενα, καὶ κατὰ τὰς ἀκριβεστερας ἐρεύνας ἡ αὐτόματος ἀναψις δὲν ἐμπορεῖ νὰ γένη κατὰ τοῦτον τὸν τρόπον, πλὴν ἐὰν ὑποθέσωμεν, ὅτι τὸ σῶμα εἶναι προδιατεθειμένον εἰς τοῦτο, καὶ δι' ἐπισωρεύσεως ἐμπρηστικῆς ὕλης ἔγεινεν ἐμπρησίμον.

Αἱ ἀκόλουθοι θέσεις δύνανται νὰ ἐξηγήσωσι σαφέστερον τὴν αὐτόματον ἀναψιν.

1) Αἱ γυναῖκες εἶναι περισσότερον ὑποκείμεναι εἰς τὴν αὐτόματον ἀναψιν παρὰ τοὺς ἄνδρας. Ὁ μεταξὺ τῶν μούων καὶ τῶν λοιπῶν τοῦ σώματος μερῶν ἰσθὸς καὶ τὸ δέρμα των εἶναι πλέον χυθνα καὶ τρυφερά. Αἱ γυναῖκες πρὸς ταῦτοις ἔχουσιν περισσότεραν φυσικὴν διάθεσιν εἰς τὸ νὰ παχύωσιν.

2) Όκαι αὐτόματα ἀνάψεις ἀκολουθοῦσιν εἰς προβέβη-
κῶτα ὑποκείμενα. Οἱ περισσότεροι ἦσαν ἐξηκοντούταις, νέοι
ποτέ δὲν ἦσαν ὑποκείμενοι εἰς τοιαύτην ἀσθένειαν.

3) Ἐξω ἀπὸ τὴν εἰς τὰ γράματα ἀδυναμίαν ἔπασχον οἱ
αὐτομάτως κεκαυμένοι καὶ ἄλλην ἀρρώστιαν, π. γ. ἰκτερον.
Πόσον μικρὸς εἶναι ὁ βαθμὸς τῆς ζωτικῆς ἐνεργείας εἰς τοὺς
τοιούτους, τὸ ἀπέδειξεν ὁ ἀνωτέρω ἐτι ζῶν σεσηπῶς.

4) Οἱ περισσότεροι αὐτομάτως κεκαυμένοι ἦσαν ὀκνηροί·
τοῦτο ἐδίδεν ἐπομέως τροφήν εἰς τὴν ἀδυναμίαν.

5) Οἱ περισσότεροι αὐτῶν ἦσαν πολλὰ παχεῖς· τὸ υπερβο-
λικὸν πάχος συνοδεύεται, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, ἀπὸ ἀσθένειαν
ἢ ὁποῖα ἔχει τόπον ἐξαιρέτως εἰς τὰ λυμφατικὰ ἀγγεῖα. Ὅθεν ἢ
εἰς τὸν ὕδρωπα καὶ εἰς ἄλλας καχεξίας κλίσαι.

6) Οἱ περισσότεροι τῶν αὐτομάτως κεκαυμένων ἦσαν πα-
ραδεδομένοι εἰς τὸ πίνειν.

7) Πλησίον τοῦ τόπου ὅπου ἡ ἀναψις ἠκολούθησεν, εὐρέθη,
ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, ὀλίγον πῦρ, φῶς, ἀναμμένοι ἄνθρακες
καὶ ἄλλα τοιαῦτα.

8) Ἡ ἀναψις ἠκολούθησε τόσον γρήγορα, ὥστε οἱ πάσχοντες
δὲν ἠμπόρουσιν σιγήτως νὰ φωνάζωσι τίνα εἰς βοήθειάν των.

9) Ἡ φλόξ δὲν ἦτο κινητὴ, ἐσβύνατο πολὺ δύσκολα μὲ νερόν,
καὶ δὲν ἠγγίξε τὰ περὶ αὐτὴν ἀντικείμενα, παρὰ μόνον, ὅταν
ταῦτα ἦσαν πολλὰ πλησίον, καὶ κολλημένα εἰς τὸ καιόμενον
σῶμα.

10) Ὁ τόπος ὅπου ἐγείνεν ἡ ἀναψις, ἦτο γεμάτος ἀπὸ
ὄσμην. Οἱ τοῖχοι, ἡ λοιπὴ στάκτη καὶ ἄνθρακες, ἦσαν σκεπα-
σμένοι μὲ δυσῶδες ὑγρὸν καὶ πάχος.

11) Ὁ κορμὸς ἦτον σχεδὸν ὅλος ἀποτεφερωμένος· ἐξω ἀπὸ
μερικὰ κόκκαλα, μέρος τῆς κεφαλῆς, τῶν χειρῶν καὶ ποδῶν
τὰ ὁποῖα ἐμείναν περιτυλιγμένα εἰς τὰ δέρματα.

12) Ἡ ἀναψις ἠκολούθησεν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς ψυχρὸν
καιρὸν καὶ συνήθως τὸν χειμῶνα.

13) Τὸ θεῖον καὶ ὁ φωσφόρος εἶναι συστατικὰ μόρια τοῦ
σώματος.

Τὰ φαινόμενα τῆς αὐτομάτου ἀνάψεως δύνανται νὰ ἐξηγη-
θῶσι χημικῶς· ἡ ἐξωτερικὴ φύσις νικᾷ τὸν ὀργανισμόν, ὅστις
ἐπὶ ἔλλειψιν ἐνεργείας ὀλίγον ἀνθίσταται εἰς ἐκείνην. Λοιπὸν
αὕτη ἡ ἀρρώστια εἶναι τοπικὴ, καὶ ἐνῶ θέλει νὰ γείνη γενικὴ,
τὸ ζωτικὸν ἀφανίζεται, καὶ τὸ νεκρὸν σῶμα ἀκολουθεῖ τοὺς νό-
μους τῆς νεκρᾶς φύσεως.

Ἐδῶ δύνανται τις νὰ διακρίνη τὴν κλίσιν ἀπὸ τὰς ἐξωτερι-
κὰς βλαβερὰς δυνάμεις, καθὼς εἰς ἄλλας ἀρρώστιας· λοιπὸν
δὲν πρέπει νὰ συγγέωμεν τὴν ἐμπρηστικὴν καὶ τοὺς τυχη-
ροὺς σπινθῆρας. Ἄν συντρέξωσι καὶ τὰ δύο, τότε ἀκολουθεῖ ἡ
αὐτόματος ἀναψις.

Εἰς τοιαύτην περίστασιν ἡ ἀναψις εἶναι ἀφρευκτος· διότι τὸ
ἀνθρώπινον σῶμα, εἰς ὑγιᾶ κατάστασιν, δὲν εἶναι ἔμπρηστον.
Ἡ αἰτία εἶναι, ὡς γνωστὸν, τὸ πολὺ ὑγρὸν, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ὅλον
τὸ σῶμα εἶναι διαπερασμένον.

Ἡ ἐκ τοῦ γήρατος, ἀρρώστιας, ἀσωτίας καὶ ὀκνηρίας, ἀ-
δυναμίας, ἐπιφέρει κατὰ μέρος τὴν ἐμπρηστικὴν. Τὸ υπερ-
βολικὸν ἄλκοχολ φαίνεται, ὅτι φέρει τὰ λυμφατικὰ ἀγγεῖα εἰς
ἀσθενῆ κατάστασιν· τοῦτο γίνεται πιθανὸν ἀπὸ πολλὰ φαινό-
μενα, τὰ ὁποῖα παρατηροῦμεν εἰς τοὺς οἰνοπότας. Οὕτως ἐμ-
πορεῖ πλῆθος ἐμπρηστικῆς ὕλης νὰ ἐπισωρευθῆ εἰς τὸ σῶμα
τῶν αὐτομάτως κεκαυμένων.

Ἡ ἐμπρηστικὴ ὕλη διαπερᾷ εὐκόλως ὅλον τὸν ἴσθον τῶν
στερεωτέρων μερῶν τοῦ σώματος, χωρὶς νὰ δύνανται τὰ ὑγρά
νὰ τὴν στερεώσιν τὴν ἐμπρηστικὴν ιδιότητα.

Ἐὰν τὸ ἐκ τῶν ἀρτηριῶν καὶ φλεβῶν ἐξατμισθῆν ὑγρὸν,
δὲν ἀπρῆροφηθῆ πάλιν ἀπὸ τὰ λυμφατικὰ ἀγγεῖα, μένει εἰς τὸν

Ιστών και αποτελεί τὸν ὕδρωπα· οὕτως ἤμπορει νὰ γεννηθῆ αὐτοῦ και τὸ ὕδρωγόνον. Τούτου ἡ ζέστη εἶναι πολλὰ μεγάλη, και δι' αὐτῆς δύνανται τὰ μέλη τοῦ σώματος, τὰ ὁποῖα εἶναι νέα πηγή καυστικῆς ὕλης, ν' ἀνάψωσιν ευκολώτερα.

Τὰ σίκερα περιέχουσι πολὺ ἀνθρακικόν και ὕδρωγόνον· πίνοντα μεγάλα λοιπὸν ἀκράτως ἔχουσι μεγάλην ἐπιβροσιν εἰς τὴν αὐτόματον ἀναψιν.

Αἱ καυστικαὶ ὕλαι ἐπισωρεύονται, ὅπου ὁ ἰστός εἶναι ἀραιότερος· ἄρα περισσότερον εἰς τὸν κορμὸν παρά εἰς τὰ λοιπὰ μέρη τοῦ σώματος.

Τὸ οὕτως ἐμπροσθεῖον διατεθειμένον σῶμα ἀνάπτει δι' ἐξωτερικοῦ ἠλεκτρικοῦ σπινθῆρος· εἰς πολλὰ θηρία παρατηροῦμεν ἠλεκτρικὰ φαινόμενα· εἰς τοὺς γάτους, μάλιστα τοὺς κοκκίνους, ὅταν τοὺς τρίβωμεν μετὰ ζωτὴν ὕλην, ἢ μετὰ τὴν χεῖρα εἰς τὸ σκότος· εἰς τοὺς ἵππους, λγωῦς, και τὰ λοιπὰ, ὅταν τὰ κτενίζωμεν ἢ μόνον τὰ τρίβωμεν μετὰ τὴν χεῖρα. Ὁ Κομποῦγνος (Compuigno), διδάσκαλος τῆς ἀνατομικῆς εἰς τὴν Νεάπολιν θέλων ν' ἀνοίξῃ ἕνα ζωντανὸν ποντικόν, ἔλαθεν ἕνα ἠλεκτρικὸν κτύπον. Τῶν ὀψαρίων ἡ ἠλεκτρικὴ ἐνέργεια εἶναι πρὸ πάντων περίεργος· ὁ ἠλεκτρικὸς Γυμνότης, Σίλουρος, Τετρόδιον, ὁ Ἰνδικὸς Τριγίφωρος και ἄλλοι, ἔχει μόνον δίδουσι κτύπους ἠλεκτρικοὺς, ὅταν θέλωσιν, ἀλλὰ και σπινθῆρας. Ταῦτα τὰ ἠλεκτρικὰ φαινόμενα ἀκολουθοῦσι και εἰς τοὺς ἀνθρώπους, και μάλιστα ὅταν εὐρίσκωνται εἰς ἀσθενῆ κατάστασιν. Χριστιάνος ὁ δ' και ὁ ε', και Φίλιππος ὁ δ', πικρτήρησαν εἰς τὸ σῶμα των ἠλεκτρικὰ φαινόμενα. Κάρολος Γουζάγας ἔκβαλε πῦρ, τρίβων τὰ μέλη του.

ὑπὸ τοῦ ἱατροῦ * * *